

NGUYỄN XUÂN NGHỊ (Tổng Chủ biên)
TRẦN THỊ BIỂN – ĐOÀN THỊ MỸ HƯƠNG (đồng Chủ biên)
PHẠM DUY ANH – BẠCH NGỌC DIỆP – TRẦN THỊ THU TRANG

MĨ THUẬT 3

SACHHOC.COM

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

NGUYỄN XUÂN NGHỊ (Tổng Chủ biên)
TRẦN THỊ BIỂN – ĐOÀN THỊ MỸ HƯƠNG (đồng Chủ biên)
PHẠM DUY ANH – BẠCH NGỌC DIỆP – TRẦN THỊ THU TRANG

MĨ THUẬT 3

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

Mỗi chủ đề trong sách giáo khoa *Mĩ thuật 3* được tổ chức thành bốn hoạt động, cụ thể như sau:

QUAN SÁT: Hoạt động này giúp học sinh có nhận thức ban đầu về nội dung chủ đề.

THỂ HIỆN: Học sinh thực hiện hoạt động này để hình thành kiến thức, kĩ năng liên quan đến chủ đề.

THẢO LUẬN: Thông qua hoạt động này, học sinh củng cố lại nội dung, yêu cầu cần đạt của chủ đề.

VẬN DỤNG: Học sinh sử dụng những kiến thức, kĩ năng trong chủ đề để giải quyết những vấn đề của cuộc sống liên quan đến môn học.

Những hướng dẫn kĩ thuật, cách làm sản phẩm kĩ thuật trong sách có tính gợi ý, nhằm giúp các em thuận tiện hơn trong việc thực hành.

*Hãy bảo quản, giữ gìn sách giáo khoa để dành tặng
các em học sinh lớp sau!*

LỜI NÓI ĐẦU

Các em học sinh thân mến!

Sách giáo khoa *Mĩ thuật 3* được biên soạn giúp cho học sinh biết chủ động kết nối kiến thức với thực tế cuộc sống, theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực.

Nội dung cuốn sách bao gồm mười chủ đề, tiếp tục hướng dẫn học sinh làm quen với việc sử dụng các yếu tố tạo hình để thể hiện sản phẩm mỹ thuật của mình thông qua các hoạt động học tập: Quan sát – Thể hiện – Thảo luận – Vận dụng.

Những kĩ năng vẽ, xé – dán, nặn, ... cũng như trao đổi, sử dụng vật liệu sẵn có trong thực hành, sáng tạo được trau dồi và phát huy trong môn học. Điều này góp phần tăng thêm niềm yêu thích, hứng thú của học sinh đối với môn *Mĩ thuật* đồng thời góp phần cùng các môn học và hoạt động giáo dục khác hình thành, phát triển ý thức giữ gìn, phát huy giá trị văn hoá nghệ thuật dân tộc phù hợp với sự phát triển của thời đại.

Chúc các em học tập thật vui và có nhiều sản phẩm mỹ thuật thú vị!

MỤC LỤC

Chủ đề	NỘI DUNG	Trang
1	Em yêu Mĩ thuật	5
2	Hoa văn trên trang phục của một số dân tộc	8
3	Màu sắc em yêu	14
4	Vẽ đẹp của khối	22
5	Một số vật liệu sử dụng trong thực hành, sáng tạo mĩ thuật	28
6	Biết ơn thầy cô	34
7	Cảnh vật quanh em	40
8	Chân dung người thân trong gia đình	46
9	Sinh hoạt trong gia đình	52
10	An toàn giao thông	58
	Một số thuật ngữ dùng trong sách	64
	Bảng phiên âm tên riêng nước ngoài	64

EM YÊU MĨ THUẬT

- Giới thiệu được các hoạt động liên quan đến môn Mĩ thuật.
- Phân biệt được một số hình thức thể hiện sản phẩm mĩ thuật.

Hoạt động trong giờ học Mĩ thuật

Hoạt động nhóm
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

Hoạt động thực hành
Nguồn: Dung Phương

Hoạt động quan sát, nhận xét
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

Hoạt động vẽ ngoài trời
Nguồn: Thảo My

Hoạt động mĩ thuật ngoài lớp học

Đi xem triển lãm
Nguồn: Vương Mỹ Học

Tham gia câu lạc bộ
Nguồn: Thảo My

- Hãy mô tả những hoạt động trong giờ học Mĩ thuật ở lớp em.
- Hãy mô tả những hoạt động mĩ thuật ngoài lớp học của em.

Sản phẩm mỹ thuật tạo hình 2D

Bích Ngọc, *Cảnh đẹp nơi em ở*
Sản phẩm mỹ thuật từ màu nước

Vũ Trần Tú Linh, *Chọi gà*
Sản phẩm mỹ thuật từ giấy màu, giấy báo

Sản phẩm mỹ thuật tạo hình 3D

Trung Kiên – Phương Thảo, *Thủy cung*
Sản phẩm mỹ thuật nhiều vật liệu

Tuấn Vũ, *Vùng quê*, sản phẩm mỹ thuật từ bìa

Hãy cho biết sự khác nhau giữa sản phẩm mỹ thuật 2D và 3D.

Mỹ Duyên, *Ngôi nhà*, sản phẩm mỹ thuật từ bìa và dây vải

 Sản phẩm mỹ thuật ứng dụng

Minh Lâm, Chậu cây
Sản phẩm mỹ thuật nhiều vật liệu

Xuân Hào, Ống đựng bút
Sản phẩm mỹ thuật nhiều vật liệu

Phạm An Nguyên, Báo tường
Sản phẩm mỹ thuật từ màu dạ

Hãy cho biết sự khác nhau giữa sản phẩm mỹ thuật tạo hình và sản phẩm mỹ thuật ứng dụng.

HOA VĂN TRÊN TRANG PHỤC CỦA MỘT SỐ DÂN TỘC

- Sử dụng được nét mô phỏng hoa văn và thực hành, sáng tạo sản phẩm mỹ thuật.
- Sắp xếp được hoa văn để trang trí một đồ vật mà em yêu thích.

Hoa văn trên trang phục của đồng bào dân tộc Mông

Váy nữ

Mũ vải

EM CÒ BIẾT

Trang phục là những đồ để mặc như quần, áo, váy,...; để đội như mũ, nón, khăn,... Mỗi dân tộc có những bộ trang phục truyền thống, sử dụng những hoa văn trang trí tạo nên sự đa dạng, mang bản sắc riêng.

 Hoa văn trên trang phục của đồng bào dân tộc Ê-đê

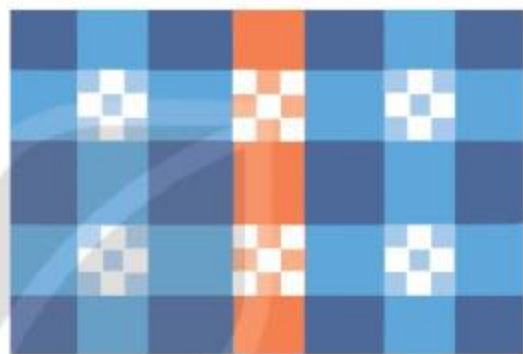

Nguồn ảnh trang phục: Nguyễn Văn Huy, *Từ điển hiện vật văn hoá các dân tộc Việt Nam*, NXB Giáo dục Việt Nam, Hà Nội, 2017.

Hoa văn trên trang phục của đồng bào dân tộc Chăm

Áo, váy và thắt lưng
Nguồn: Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam

- Cách sắp xếp nét, hình, màu trong các mẫu hoa văn trên như thế nào?
- Trong những hoa văn trên trang phục đã biết, em thích hoa văn nào nhất? Hoa văn đó được tạo nên từ những nét, hình, màu gì?

EM CÓ BIẾT

Hoa văn trên trang phục của đồng bào dân tộc rất phong phú, mô phỏng hình hoa, lá, con vật,... trong cuộc sống và được cách điệu tạo thành các nét, hình đơn giản.

Mô phỏng lại mẫu hoa văn trên trang phục của một dân tộc mà em yêu thích.

Hãy trao đổi về sản phẩm mỹ thuật của các thành viên trong nhóm theo nội dung gợi ý sau:

- Hoa văn trang trí sản phẩm gồm các yếu tố tạo hình nào?
- Các hình thức sắp xếp hoa văn trong sản phẩm như thế nào?

Sử dụng những hoa văn đã vẽ trong bài thực hành để trang trí một đồ vật em yêu thích.

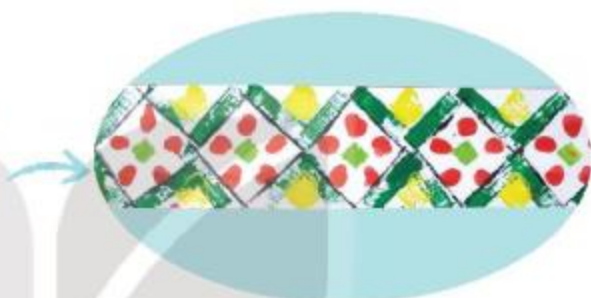
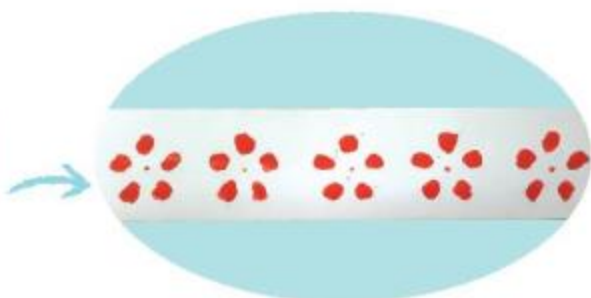
Phân tham khảo

Các bước sử dụng hoa văn trang trí một chậu hoa bằng hình thức in

Chuẩn bị

Thực hành

MÀU SẮC EM YÊU

- Tạo được màu thứ cấp và đọc được tên các màu đó.
- Phân biệt được màu cơ bản và màu thứ cấp trong tự nhiên và trong cuộc sống.
- Tạo được sản phẩm mỹ thuật có sự kết hợp những màu sắc đã học.

Màu sắc trong tự nhiên

Quần đảo Nam Du, tỉnh Kiên Giang

Nguồn: Jindowin

Cá vàng

Nguồn: Mirek Kijewski

Hoa cúc lá nhảm

Nguồn: Thu Trang

- Em nhận biết được màu sắc nào trong từng bức ảnh trên?
- Em hãy kể tên những màu sắc trong tự nhiên mà em biết.

Màu sắc trong cuộc sống

Đồ hoá trang của chú hề
Nguồn: Alexander Rath

Khinh khí cầu
Nguồn: djmilic

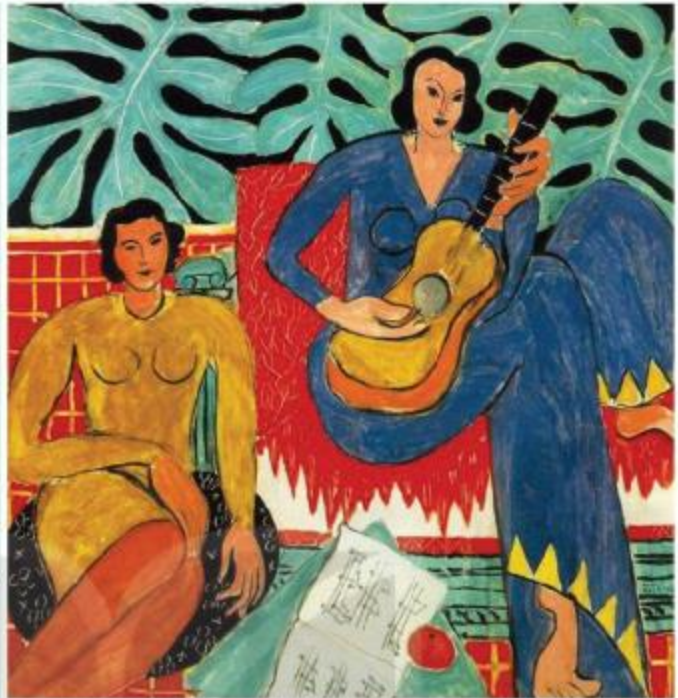

Cầu trượt
Nguồn: Thu Trang

- Em hãy nêu tên các màu sắc có trong những đồ vật trên và chỉ ra các màu cơ bản trong đó.
- Kể tên đồ vật có nhiều màu sắc mà em yêu thích.

Màu sắc trong tranh của hoạ sĩ

- Hăng-ri Ma-ti-xơ (Henri Matisse, 1869 – 1954) là hoạ sĩ nổi tiếng người Pháp.
- Các tác phẩm của ông có sắc màu rực rỡ với các mảng màu phẳng, tạo cảm giác mạnh khi xem.

Hăng-ri Ma-ti-xơ, *Âm nhạc* (The Music), 1939, tranh sơn dầu, 115,25 x 115,25 cm

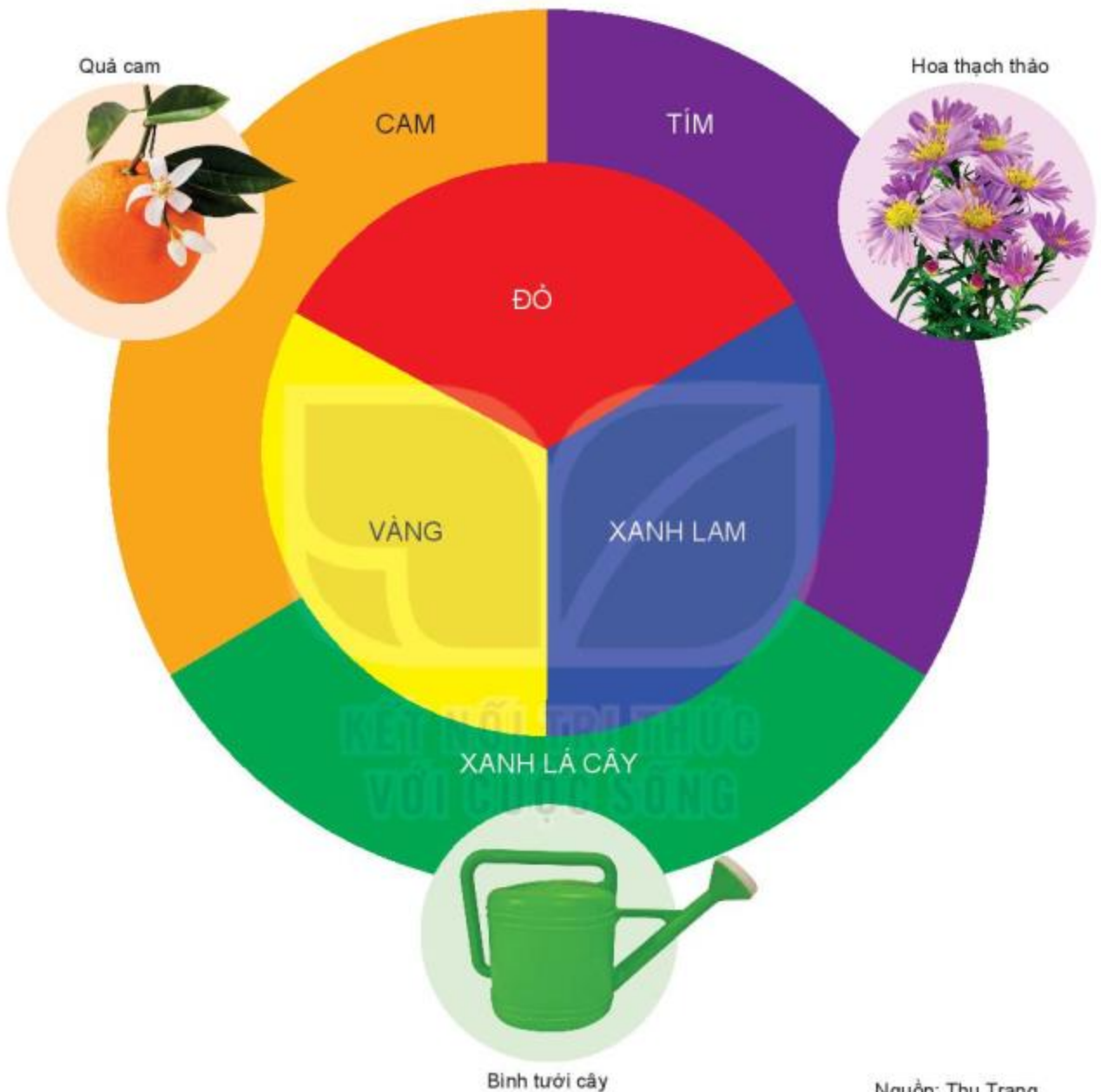
Lương Xuân Nhị, *Bên bờ giếng*, 1984, tranh sơn dầu, 80 x 60 cm

- Lương Xuân Nhị (1914 – 2006) là hoạ sĩ sáng tác nhiều tác phẩm mỹ thuật về phong cảnh với lối thể hiện tinh tế, mềm mại, màu sắc tươi tắn.
- Tác phẩm *Bên bờ giếng* là bức tranh sơn dầu thể loại phong cảnh diễn tả cảnh làng quê đồng bằng Bắc Bộ với màu sắc nhẹ nhàng, êm dịu.

Nguồn: Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam

- Em biết những màu nào trong hai bức tranh trên?
- Các màu đậm, màu nhạt trong mỗi bức tranh được thể hiện như thế nào?

Sự kết hợp của màu cơ bản tạo nên màu thứ cấp

Nguồn: Thu Trang

- Màu sắc ở cánh hoa thạch thảo, quả cam, bình tưới cây trong các bức ảnh trên được tạo ra từ những màu nào?
- Hãy kể tên một số hình ảnh trong cuộc sống có màu thứ cấp mà em biết.

Sử dụng hình thức yêu thích để tạo nên một sản phẩm mỹ thuật có những màu sắc đã học.

Sản phẩm mỹ thuật của học sinh

Đỗ Bảo Hân, Mẹ em
Sản phẩm mỹ thuật từ màu sáp

Hà An – Quốc Bình, Các con vật dưới nước
Sản phẩm mỹ thuật từ đất nặn

Duy Khang – Ánh Dương, Khu phố, sản phẩm mỹ thuật từ giấy màu, giấy bìa, màu vẽ

Hãy đặt tên cho sản phẩm của mình và trao đổi với các bạn theo một số nội dung gợi ý sau:

- Sản phẩm của bạn có những hình ảnh, màu sắc gì?
- Chỉ ra các màu cơ bản và màu thứ cấp trong sản phẩm.
- Các màu sắc trong sản phẩm giúp bạn liên tưởng đến màu của những đồ vật nào trong gia đình?
- Bạn thích sản phẩm nào nhất? Hãy chia sẻ về điều khiến bạn thích trong bài thực hành đó.

Tạo một sản phẩm mỹ thuật có sự kết hợp các màu mà em yêu thích.

Phản tham khảo

Thiết kế và trang trí một khung ảnh chung của nhóm treo ở lớp học

Chuẩn bị

giấy bìa màu

giấy màu

giấy báo, tạp chí

giấy trắng

kéo

keo dán giấy

băng dính hai mặt

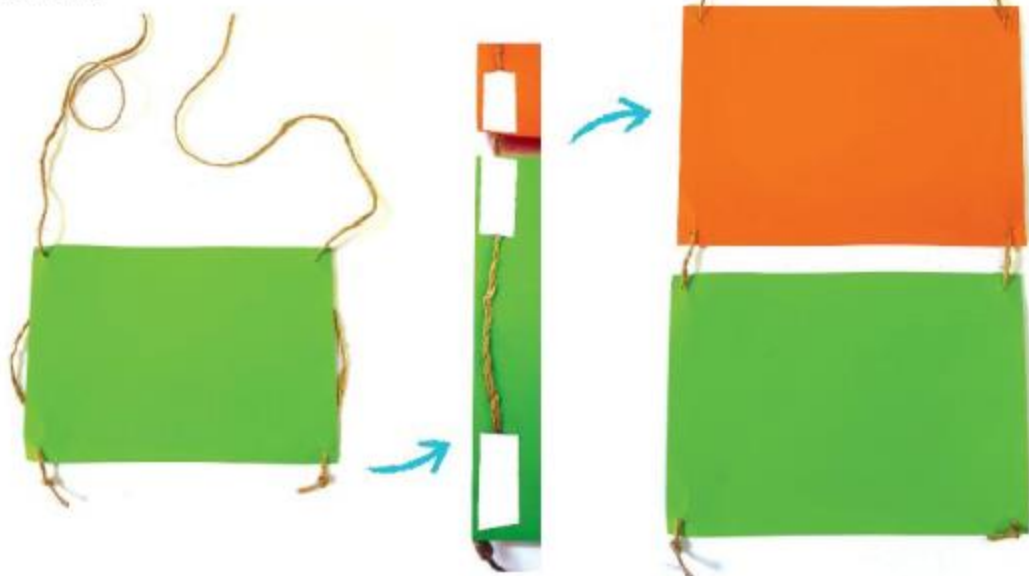
sợi dây

bút màu

bút chì

Thực hành

VỀ ĐẸP CỦA KHỐI

- *Biết được biểu hiện của khối dạng cơ bản theo một số cặp tương phản.*
- *Biết thực hành, sáng tạo sản phẩm mỹ thuật tạo được biểu hiện của khối, cảm giác về sự chuyển động.*

Một số biểu hiện của khối tạo cảm giác

Sự kết hợp của khối

Hình dạng và cấu trúc bên ngoài của khối gợi cho người xem cảm giác về sự tương phản: tĩnh hay động, đặc hay rỗng, cứng hay mềm,...

Khối cứng

Khối mềm

Khối cầu đặc

Khối rỗng

Khối tĩnh

Khối động

Trong những biểu hiện của khối ở trên, em thích cặp tương phản nào nhất?

Biểu hiện của khối trên sản phẩm mỹ thuật

Thanh Vân, *Tổ chim*, sản phẩm mỹ thuật từ đất nặn thể hiện cảm giác về khối đặc và khối rỗng

Mạnh Cường, *Con voi*, sản phẩm mỹ thuật từ đất nặn thể hiện cảm giác về khối mềm

Huỳnh Huy, *Nảy mầm*, sản phẩm mỹ thuật nhiều vật liệu thể hiện sự kết hợp khối tĩnh và khối động

Thanh Loan, *Liên kết*, sản phẩm mỹ thuật từ bìa tạo cảm giác về sự chuyển động

EM CÓ BIẾT

Việc sử dụng khối với các góc cạnh theo một hướng xác định rõ ràng thường tạo cảm giác về hướng chuyển động của tác phẩm.

Sử dụng đất nặn hoặc vật liệu sẵn có tạo một sản phẩm mỹ thuật có biểu hiện của khối mà em yêu thích.

Hãy đặt tên cho sản phẩm của mình và trao đổi với các bạn theo một số câu hỏi gợi ý sau:

- Sản phẩm mỹ thuật của bạn có biểu hiện nào của khối?
- Trong các sản phẩm mỹ thuật của nhóm, bạn thích sản phẩm nào nhất? Vì sao?

Tìm hiểu về sự chuyển động của khối trên một số tác phẩm mỹ thuật của nhà điêu khắc An-béc-tô Gia-cô-mét-ti (Alberto Giacometti)

Con chó, (Dog), 1951, tượng đồng

Nhà điêu khắc tạo nên cảm giác về sự chuyển động của con chó thông qua cách diễn tả về chiều hướng của thân, đầu, cũng như động tác của chân theo xu hướng thon dài hơn so với tỉ lệ thực.

Người đang đi, phiên bản 1 (Man Walking, Version I), 1960, tượng đồng

Tác giả sử dụng các khối có chiều hướng kéo dài để thể hiện bức tượng cho cảm giác nhân vật đang chuyển động.

EM CÓ BIẾT

An-béc-tô Gia-cô-mét-ti (1901 – 1966) là nhà điêu khắc người Thụy Sĩ. Các tác phẩm của ông được biết đến nhiều nhất với lối tạo hình nhân vật có xu hướng kéo dài cũng như thể hiện sự thô ráp của vật liệu.

Tạo một sản phẩm mỹ thuật thể hiện cảm giác về sự chuyển động của khối

 Sản phẩm mỹ thuật của học sinh

Lê Thanh Phong, *Nhảy múa*
Sản phẩm mỹ thuật nhiều vật liệu

Trịnh Thu Ngân, *Vũ điệu*
Sản phẩm mỹ thuật nhiều vật liệu

Lê Liêm Trà, *Tháp nghiêng*
Sản phẩm mỹ thuật từ bìa

Nguyễn Thuý Quỳnh, *Vòng xoay*
Sản phẩm mỹ thuật từ bìa

Phản tham khảo

Các bước tạo được sự biểu đạt hình động cho sản phẩm

Chuẩn bị

dây thép nhỏ

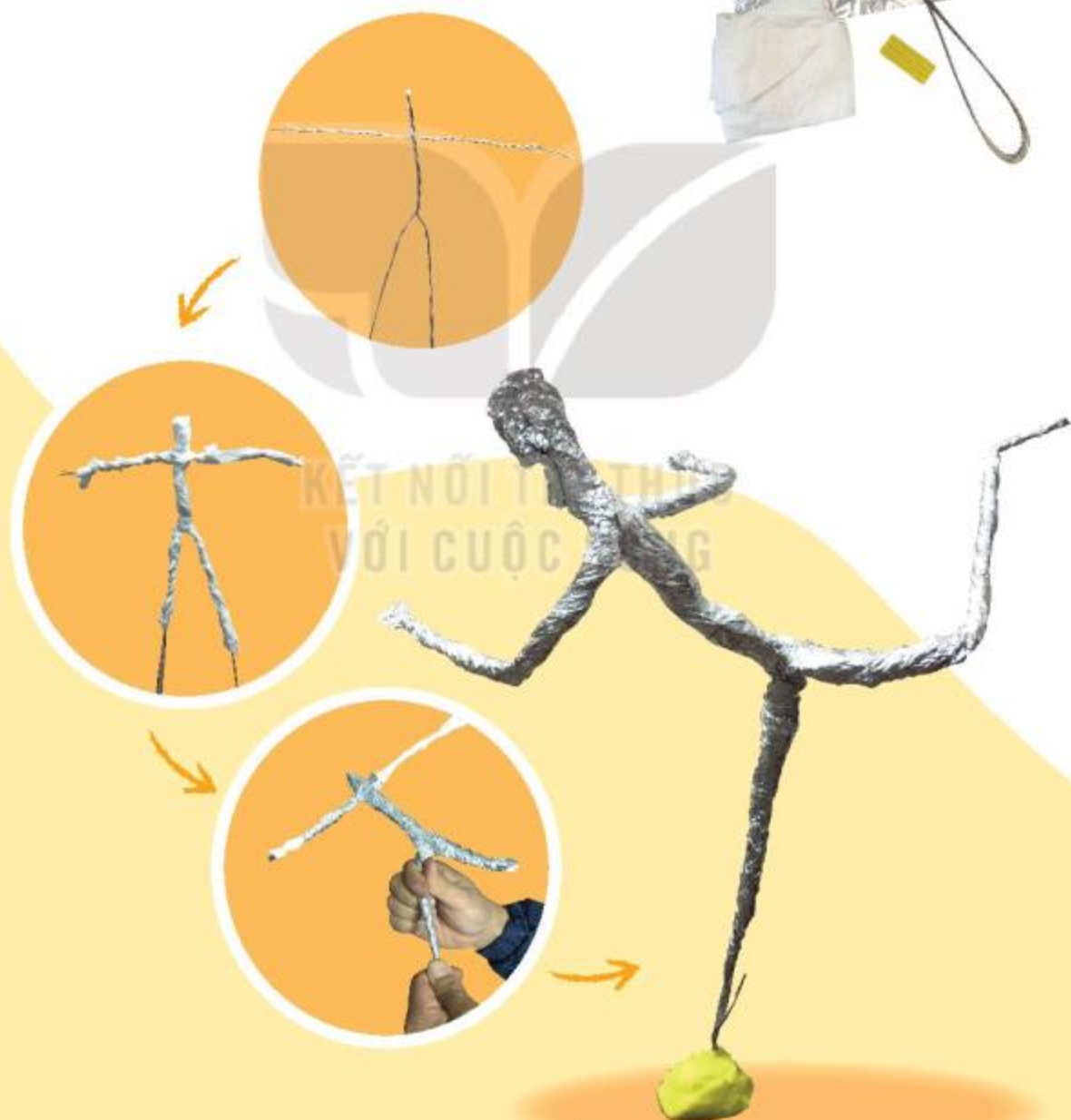
giấy
đa năng

giấy bạc

đất nặn

Thực hành

MỘT SỐ VẬT LIỆU SỬ DỤNG TRONG THỰC HÀNH, SÁNG TẠO MĨ THUẬT

- Tạo được cảm giác khác nhau trên bề mặt sản phẩm.
- Hiểu được một số thao tác, công đoạn cơ bản để tạo nên sản phẩm mĩ thuật.
- Biết sử dụng vật liệu sẵn có để làm đồ lưu niệm.

Một số cảm giác về bề mặt vật liệu

- Trong tự nhiên

3

1

2

4

Em còn biết những vật liệu nào trong tự nhiên được sử dụng trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật?

- 1 Lá cây 2 Hoa
3 Vỏ thân cây 4 Quả

Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

EM CÒN BIẾT

Trong mĩ thuật, chất liệu được khai thác, sử dụng thể hiện nên tác phẩm, sản phẩm mĩ thuật. Trong nhà trường, bên cạnh những chất liệu được sử dụng như màu sáp, giấy màu, đất nặn, còn rất nhiều những vật liệu khác để tạo nên sản phẩm mĩ thuật như: cành cây, hoa, lá, vỏ hộp các-tông, chai nhựa,... Mỗi chất liệu sử dụng đem đến những cảm nhận khác nhau như: mịn, mềm, thô ráp, nhẵn,...

• Trong cuộc sống

Bông

Giấy

Vật liệu sẵn có

Vật liệu sẵn có

Cành cây

Vỏ lon

Em thường sử dụng những vật liệu nào để sáng tạo sản phẩm mỹ thuật?

 Một số sản phẩm mỹ thuật sử dụng nhiều vật liệu khác nhau

Trần Mai Trang, *Trong vườn*
Sản phẩm mỹ thuật từ bìa và giấy màu

Minh Khôi, *Chú chuột*
Sản phẩm mỹ thuật nhiều vật liệu

Mai Văn Trinh, *Con nhím*, sản phẩm mỹ thuật từ đất nặn và hạt

- Những vật liệu làm nên sản phẩm mỹ thuật ở trên cho em cảm giác gì?
- Để thực hiện sản phẩm mỹ thuật, em sẽ sử dụng vật liệu nào?

Sử dụng vật liệu sẵn có tạo hình một sản phẩm mỹ thuật mà em yêu thích.

Phân tích khảo

Sử dụng kỹ thuật in lá cây tạo nên một sản phẩm mỹ thuật

Chuẩn bị

màu goát

bút lông

giấy vẽ

lá cây

Thực hành

Hãy đặt tên cho sản phẩm của mình và trao đổi với các bạn theo một số nội dung gợi ý sau:

- Kể tên các vật liệu đã sử dụng để tạo sản phẩm mỹ thuật.
- Bạn có cảm nhận về bề mặt của sản phẩm mỹ thuật này như thế nào?

Sử dụng vật liệu mình yêu thích để trang trí một tấm thiệp chúc mừng.

Phân tích khảo

Trang trí một tấm thiệp chúc mừng theo hình thức đắp nổi, trong đó thể hiện được sự khác nhau về bề mặt

Chuẩn bị

đất nặn

que gỗ

bia

Thực hành

BIẾT ƠN THẦY CÔ

- Chọn được hình ảnh và tạo được bức tranh có chủ đề về thầy cô.
- Tạo được sản phẩm mỹ thuật báo tường sử dụng trong ngày Nhà giáo Việt Nam 20 – 11.

Thầy cô giáo của chúng em

1

2

3

4

- Hãy kể về những việc làm của thầy cô ở trường.
- Em sẽ chọn hình ảnh nào về thầy cô để tạo sản phẩm mỹ thuật của mình?

- 1 Cô dạy em học bài. Nguồn: Thu Phương
- 2 Cô giáo và chúng em. Nguồn: Trà Thị Thu
- 3 Thầy hướng dẫn chúng em làm bài. Nguồn: Vũ Hiền
- 4 Chúng em tặng hoa cô giáo. Nguồn: Thu Phương

 Sản phẩm mỹ thuật về chủ đề *Biết ơn thầy cô*

Minh Tuệ, *Cô dạy em học bài*
Sản phẩm mỹ thuật nhiều vật liệu

Huy Ninh, *Em tặng hoa thầy giáo*
Sản phẩm mỹ thuật từ đất nặn

Cầm Linh, *Cô giáo chúng em*, sản phẩm mỹ thuật từ màu goats

Quan sát và cho biết hình ảnh, màu cơ bản, màu thứ cấp, màu đậm, màu nhạt trong từng sản phẩm trên.

Sử dụng hình thức yêu thích để thể hiện hình ảnh về thầy cô.

 Sản phẩm mỹ thuật của học sinh

Khánh Ly, *Hát mừng ngày 20 – 11*
Sản phẩm mỹ thuật từ màu sáp

Bảo Minh, *Thầy giáo em*
Sản phẩm mỹ thuật từ đất nặn

Khánh Linh, *Chúc mừng cô giáo em*
Sản phẩm mỹ thuật từ màu sáp

Hãy đặt tên cho sản phẩm mỹ thuật của mình và trao đổi với các bạn theo một số nội dung gợi ý sau:

- Sản phẩm mỹ thuật thể hiện hình ảnh gì và được làm bằng vật liệu nào?
- Hình ảnh nào là chính trên sản phẩm? Hình ảnh nào hỗ trợ cho hình ảnh chính?
- Đọc tên các màu và chỉ cho bạn biết màu nào là màu cơ bản, màu thứ cấp, màu đậm, màu nhạt.
- Bạn thích sản phẩm mỹ thuật nào nhất? Vì sao?

Thiết kế và trang trí báo tường chào mừng ngày Nhà giáo Việt Nam 20 – 11.

Phân tham khảo

Làm báo tường về chủ đề
Biết ơn thầy cô

Chuẩn bị

giấy A0

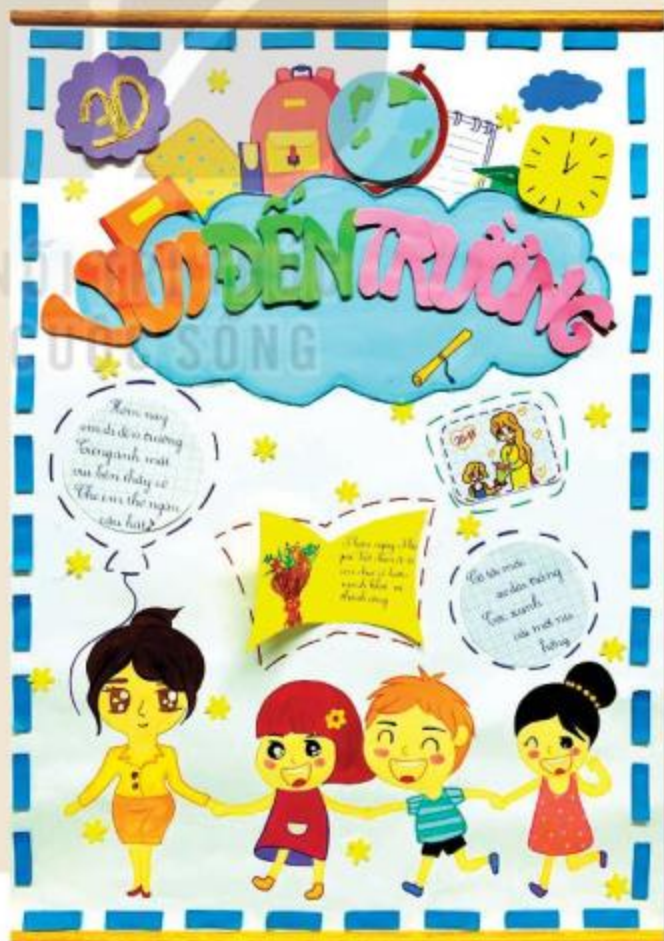
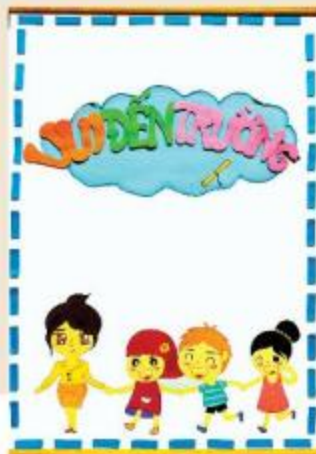
giấy
thủ công

bút màu

keo dán

kéo

Thực hành

 Sản phẩm mỹ thuật của học sinh

Minh Tuệ – Hồng Nhung – Thanh Quang
Sản phẩm mỹ thuật từ giấy và màu dạ

Thu Hằng – Minh Việt – Khánh Chi
Sản phẩm mỹ thuật từ màu nước và giấy

Tường Linh – Phúc Hưng – Cẩm Tú
Sản phẩm mỹ thuật từ màu sáp và giấy

CẢNH VẬT QUANH EM

- Tạo được sản phẩm mỹ thuật về cảnh vật yêu thích.
- Bước đầu biết sử dụng yếu tố chính – phụ trong tạo hình sản phẩm.
- Biết sử dụng vật liệu sẵn có để tạo một sản phẩm đồ chơi.

Cảnh vật trong tự nhiên

Tráng An, tỉnh Ninh Bình
Nguồn: Jun Photo

Tháp Rùa, Thành phố Hà Nội
Nguồn: Louis Nguyen

Vịnh Hạ Long, tỉnh Quảng Ninh
Nguồn: Huy Thoai

- Hình ảnh, màu sắc nào nổi bật trong mỗi bức ảnh trên?
- Em biết những cảnh đẹp nào khác? Hãy miêu tả những cảnh đẹp đó.

Cảnh vật trong tranh vẽ

Phan Kê An, *Nhớ một chiều Tây Bắc*, 1955, tranh sơn mài, 112,3 x 69,8 cm

Lưu Văn Sơn, *Cảnh nông thôn thanh bình*, 1958, tranh sơn dầu, 98 x 64,5 cm

Nguồn: Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam

Quan sát các bức tranh trên và cho biết:

- Tác phẩm mỹ thuật thể hiện cảnh ở đâu?
- Hình ảnh nào là chính, hình ảnh nào là phụ trong bức tranh?

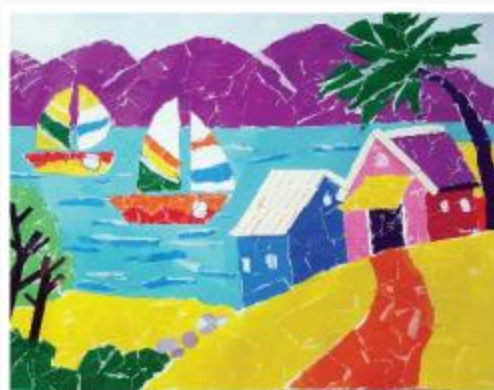
Cảnh vật trong sản phẩm mỹ thuật

Minh Anh – Kim Chi – Hà Phương, *Phố cổ Hà Nội*
Sản phẩm mỹ thuật từ đất nặn

Minh Anh, *Chùa Một Cột*
Sản phẩm mỹ thuật từ màu sáp

Thu Trà, *Biển Phú Yên*
Sản phẩm mỹ thuật từ giấy màu

Như Hà, *Buổi sáng Tây Nguyên*
Sản phẩm mỹ thuật từ màu sáp

- Bạn đã sử dụng chất liệu gì để thể hiện sản phẩm?
- Hãy chỉ ra các hình ảnh chính, phụ trong sản phẩm của bạn. Hình ảnh nào được sắp xếp ở phía trước, hình ảnh nào được đặt ở phía sau?
- Bạn đã sử dụng những màu sắc gì để thể hiện cảnh vật trong từng sản phẩm?
- Em sẽ chọn hình ảnh nào để thể hiện sản phẩm của mình?

Sử dụng hình thức yêu thích để tạo nên một sản phẩm mỹ thuật về cảnh vật quanh em.

Hãy đặt tên cho sản phẩm của mình và trao đổi với các bạn theo một số nội dung gợi ý sau:

- Có những hình ảnh, màu sắc gì trong sản phẩm mỹ thuật?
- Chỉ ra các hình ảnh chính, phụ trong sản phẩm.
- Chia sẻ cảm nhận về các sản phẩm.

TRÌNH THỰC
VỚI CUỘC SỐNG

**Tạo một đồ chơi có sử dụng
cảnh đẹp nơi em ở**

Phần tham khảo

Làm ti vi trình chiếu

Chuẩn bị

hộp
bìa

màu
vẽ

băng dính
hai mặt

kéo

keo
dán

giấy bìa
màu

giấy
trắng

bút
chì

bút
lông

que
gỗ

Thực hành

Dán cố định hai đầu tranh vào hai que gỗ.

Đặt hai que gỗ ở vị trí quay trình chiếu, cắt một phần hộp bìa vừa que gỗ tại vị trí đặt cố định bốn điểm có thể quay.

Cuộn tranh cho vừa với vị trí đặt hai que gỗ ở hộp bìa.

Tạo và dán phần mặt trước ti vi.

- Tạo thêm phần thân bằng bìa cứng để ti vi có thể đứng trên mặt bàn.
- Khi chơi có thể cầm hai đầu trên que gỗ, quay theo một chiều để trình chiếu cảnh vật.

CHÂN DUNG NGƯỜI THÂN TRONG GIA ĐÌNH

- Tạo được sản phẩm mỹ thuật thể hiện chân dung người thân trong gia đình.
- Biết sử dụng nét, hình, màu để thể hiện các đặc điểm trên khuôn mặt.
- Sử dụng vật liệu sẵn có để tạo sản phẩm mỹ thuật về chủ đề.

Hình ảnh chân dung qua một số bức ảnh

- Nêu một vài đặc điểm về chân dung nhân vật trong các bức ảnh trên (khuôn mặt, mái tóc, trang phục,...).
- Em sẽ chọn chân dung của ai trong gia đình để thể hiện sản phẩm mỹ thuật? Hãy miêu tả về đặc điểm trên khuôn mặt của người đó.

Một số cách thực hiện sản phẩm mỹ thuật thể hiện chân dung

Vẽ qua trí nhớ

Vẽ bằng cách quan sát trực tiếp

EM CÒN BIẾT

Vẽ chân dung là cách người vẽ dựa vào những đặc điểm trên khuôn mặt để thể hiện. Tranh chân dung có nhiều loại như: tranh chân dung toàn thân, bán thân hoặc chỉ tập trung thể hiện biểu cảm trên khuôn mặt.

Chân dung trong sản phẩm mỹ thuật

Phương Anh, Mẹ
Sản phẩm mỹ thuật từ đất nặn

Hiền An, Ông nội em
Sản phẩm mỹ thuật từ màu dạ

Hải Anh, Chị gái
Sản phẩm mỹ thuật từ giấy màu,
bìa, màu vẽ

Nhân vật trong sản phẩm có những đặc điểm gì? (hình dáng, các chi tiết trên khuôn mặt, mái tóc, trang phục,...)

EM CÒN BIẾT

Ảnh chân dung họa sĩ
Pa-blô Pi-cát-xô (Pablo Picasso)

Tranh chân dung tự họa
năm 19 tuổi (tranh sơn dầu, 1901)

Tranh chân dung tự họa
năm 25 tuổi (tranh sơn dầu, 1907)

Pa-blô Pi-cát-xô (1881 – 1973) là họa sĩ, nhà điêu khắc người Tây Ban Nha. Ông được coi là một trong những họa sĩ nổi bật của mỹ thuật thế giới thế kỉ XX. Trong các bức chân dung tự họa, ông đã tập trung diễn tả các đặc điểm nổi bật trên khuôn mặt như: mắt, mũi to, tạo điểm nhấn cho bức tranh.

Sử dụng hình thức yêu thích để tạo sản phẩm mỹ thuật về chân dung một người thân trong gia đình của em.

 Sản phẩm mỹ thuật của học sinh

Quang Khải, Anh trai
Sản phẩm mỹ thuật từ giấy màu, giấy báo

Thu Quyên, Chị gái
Sản phẩm mỹ thuật từ màu sáp

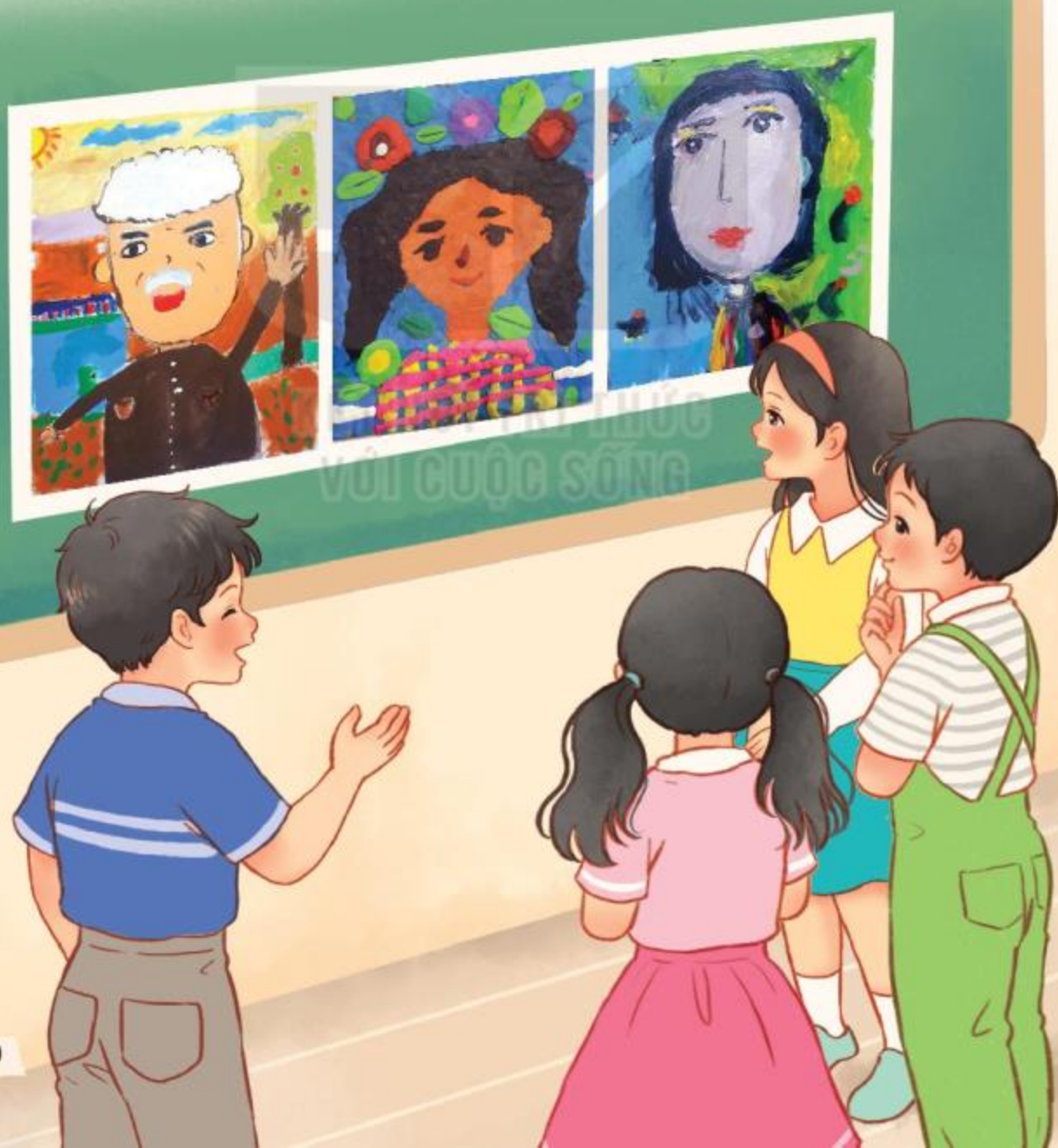

Duy Khang, Em trai
Sản phẩm mỹ thuật từ đất nặn

Hãy đặt tên sản phẩm của mình và trao đổi với các bạn theo một số nội dung gợi ý sau:

- Bạn đã lựa chọn ai trong gia đình của mình để thể hiện sản phẩm mỹ thuật? Hãy miêu tả về những đặc điểm nổi bật trên khuôn mặt của nhân vật trong sản phẩm đã thực hiện.
- Bạn thích đặc điểm riêng nào của nhân vật trong sản phẩm mỹ thuật?

Sử dụng vật liệu yêu thích tạo bức tranh chân dung người thân trong gia đình.

Phần tham khảo

Chuẩn bị

giấy trắng

giấy màu

bút chì

đất nặn

cúc

len

Thực hành

SINH HOẠT TRONG GIA ĐÌNH

- *Biết tìm ý tưởng thể hiện chủ đề qua quan sát thực tế, ảnh chụp, lời kể,...*
- *Biết sử dụng hình ảnh, sắp xếp được vị trí trước, sau để thể hiện những hoạt động trong gia đình.*
- *Tạo được hình ảnh chính trong sản phẩm mỹ thuật cần thể hiện.*

Một số hình ảnh sinh hoạt trong gia đình

Cho ngựa ăn

Nguồn: Nguyễn Ngọc Thái

Giã gạo

Nguồn: Nguyễn Ngọc Thái

Bố mẹ chơi cùng con

Nguồn: Dragon Images

- Các bức ảnh trên thể hiện những hoạt động nào?
- Trong gia đình em, những hoạt động nào em thấy thú vị nhất?

 **Hình ảnh sinh hoạt
qua một số tác phẩm
mĩ thuật**

Sỹ Tốt, *Tiếng đàn bầu*, 1963
Tranh sơn dầu, 160 x 121 cm

Trần Thanh Ngọc, *Đón con*, 1960
Tranh lụa, 65 x 89,5 cm

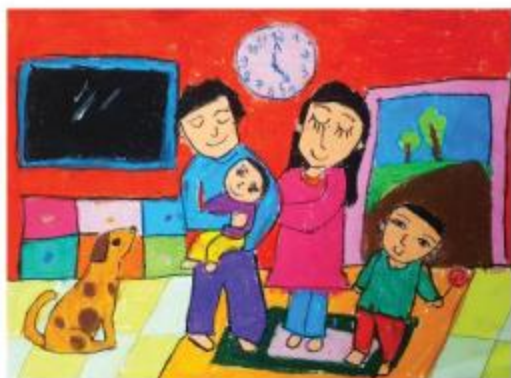

Đinh Trọng Khang, *Mẹ con*, 1963
Tranh khắc gỗ, 39,5 x 31,7 cm

- Em thấy các bức tranh thể hiện những hoạt động nào?
- Màu đậm, màu nhạt trong các bức tranh được sử dụng như thế nào?
- Các hình ảnh trong những bức tranh trên được sắp xếp như thế nào?

Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

Sản phẩm mỹ thuật thể hiện hoạt động trong sinh hoạt

Như Hà, *Quây quần*
Sản phẩm mỹ thuật từ màu sáp

Quách Diệu Linh, *Mẹ tắm cho con nhỏ*
Sản phẩm mỹ thuật từ màu sáp,

Lê Mai Hoa, *Trồng cây*, sản phẩm mỹ thuật từ đất nặn

- Các sản phẩm mỹ thuật trên thể hiện về những hoạt động nào trong gia đình?
- Hình ảnh, màu sắc được sắp xếp thế nào trong sản phẩm mỹ thuật?
- Em sẽ dùng hình ảnh gì để thể hiện sản phẩm mỹ thuật về chủ đề *Sinh hoạt trong gia đình*?

Thực hiện sản phẩm mỹ thuật về chủ đề *Sinh hoạt trong gia đình* theo cách em yêu thích.

Hãy đặt tên cho sản phẩm của mình và trao đổi với các bạn theo một số câu hỏi gợi ý sau:

- Hoạt động nào được thể hiện trong sản phẩm mỹ thuật?
- Bạn đã dùng những màu sắc nào để thực hiện sản phẩm của mình?
- Bạn thích sản phẩm mỹ thuật nào nhất?

Sản phẩm mỹ thuật của học sinh

Hà Vy, *Ngủ đúng giờ*
Sản phẩm mỹ thuật từ màu sếp

Gia Minh, *Cả nhà vui*
Sản phẩm mỹ thuật từ màu sếp

Lê Minh Kiều, *Giúp mẹ cắm hoa*
Sản phẩm mỹ thuật từ đất nặn

Trang trí một đồ dùng quen thuộc trong sinh hoạt bằng hình thức tự chọn.

Phân tham khảo

Tạo và trang trí một chiếc hộp đựng giấy ăn

Chuẩn bị

giấy bìa

giấy màu

hộp
các-tông

băng dính

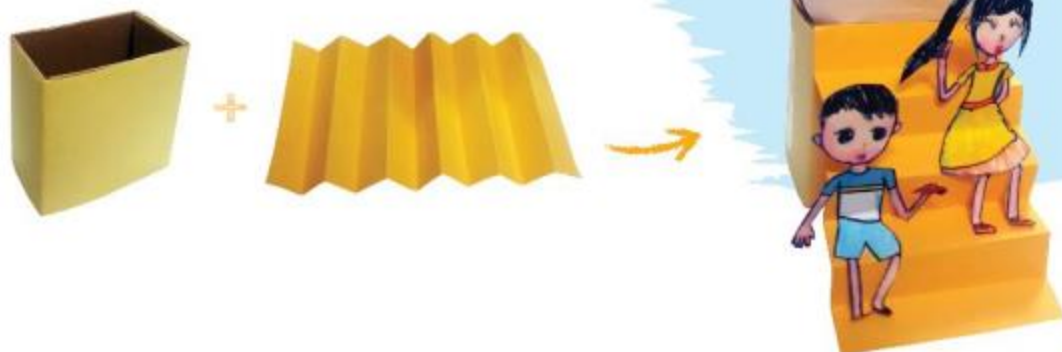
kéo

Thực hành

Cách 1

Cách 2

AN TOÀN GIAO THÔNG

- *Biết cách sử dụng hình, màu, khối để thể hiện sản phẩm mỹ thuật về chủ đề.*
- *Biết trang trí chiếc mũ bảo hiểm theo nhiều hình thức khác nhau.*

Một số quy định khi tham gia giao thông

Mặc áo phao khi tham gia giao thông đường thủy

Nguồn: Kernel Nguyen

Đi bộ trên vỉa hè

Nguồn: Thu Trang

Đi qua đường nơi có vạch kẻ đường dành cho người đi bộ

Nguồn: Vietnam Stock Images

Một số hành vi không đúng khi tham gia giao thông

Đá bóng dưới lòng đường

Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

Chở quá số người quy định, không đội mũ bảo hiểm

Nguồn: Hecke 61

- Có những hành vi tham gia giao thông nào trong các bức ảnh trên?
- Em thường tham gia giao thông bằng phương tiện gì? Em đã làm gì để tham gia giao thông an toàn?

 Sản phẩm mỹ thuật thể hiện về chủ đề **An toàn giao thông**

Diệu Hương – Ngọc Anh, *Chúng em tham gia giao thông*
Sản phẩm mỹ thuật kết hợp vẽ, cắt, dán từ màu sếp và giấy

Đặng Thảo Nhi, *Làm chủ tốc độ*
Sản phẩm mỹ thuật từ màu dạ

Tô Hoàng Văn – Lại Thu Hằng, *Đội đèn đỏ qua đường*, sản phẩm mỹ thuật từ đất nặn

- Bạn đã dùng hình thức gì để thể hiện sản phẩm mỹ thuật trên?
- Em sẽ chọn hình ảnh nào để thể hiện sản phẩm mỹ thuật về chủ đề **An toàn giao thông**?

Thực hiện một sản phẩm mỹ thuật về chủ đề *An toàn giao thông* theo cách em yêu thích.

 Sản phẩm mỹ thuật của học sinh

Thảo Minh – Quốc Bình – Bảo Quyên, *Đi bộ trên vỉa hè*
Sản phẩm mỹ thuật từ đất nặn

Nguyễn Khoa Nam, *Nguy hiểm quá*, sản phẩm từ màu nước

Hoạt động cá nhân: Trình bày ý tưởng và cách thể hiện sản phẩm của mình theo một số nội dung gợi ý sau:

- Em đã thể hiện hình ảnh gì trong sản phẩm của mình?
- Giới thiệu các hình ảnh chính, phụ trong sản phẩm.
- Em sử dụng những màu sắc nào trong sản phẩm?

Hoạt động nhóm câu hỏi: Thảo luận về sản phẩm mỹ thuật của mỗi thành viên trong nhóm theo một số gợi ý sau:

- Sản phẩm mỹ thuật thể hiện hành vi đúng hay không đúng khi tham gia giao thông?
- Bạn thích sản phẩm mỹ thuật nào nhất? Màu đậm, màu nhạt trong sản phẩm đó được thể hiện như thế nào?

Sản phẩm mỹ thuật của học sinh

Quỳnh Khang – Bảo Minh, *Đội mũ bảo hiểm khi đi xe máy*
Sản phẩm mỹ thuật từ đất nặn

Lâm Tuệ, *Không đội mũ bảo hiểm khi đi xe máy*
Sản phẩm mỹ thuật từ màu chì

Tuấn Anh, *Không đá bóng dưới lòng đường*
Sản phẩm mỹ thuật từ màu sáp

Trang trí chiếc mũ bảo hiểm theo cách mà em thích.

Phản tham khảo

Cách 1: Vẽ và trang trí chiếc mũ bảo hiểm

Chuẩn bị

giấy trắng

bút chì

màu goát

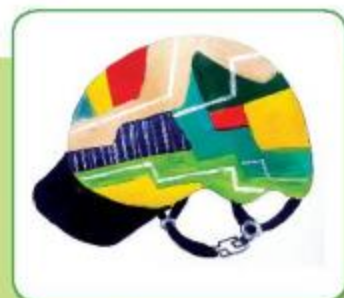
bút lông

Thực hành

Sản phẩm mỹ thuật của học sinh

Thái Bảo

Sản phẩm mỹ thuật từ màu goát

Hương Giang

Sản phẩm mỹ thuật từ màu sáp

Thanh Hằng

Sản phẩm mỹ thuật từ màu goát

Cách 2: Trang trí một chiếc mũ bảo hiểm cũ bằng màu a-cờ-ry-lic

Chuẩn bị

Thực hành

MỘT SỐ THUẬT NGỮ DÙNG TRONG SÁCH

	Thuật ngữ	Giải thích	Trang
C	cảm giác	Cảm nhận về những thuộc tính riêng lẻ của sự vật tác động vào giác quan.	22
	chất liệu	Là yếu tố xác định dùng để làm nên sản phẩm mỹ thuật như: yếu tố tạo hình, hình ảnh từ cuộc sống,... cho đến hoạ phẩm khác nhau.	28
	chuyển động	Thay đổi trạng thái của một sự vật, hiện tượng.	22
H	hoạ sĩ	Là người thực hành, sáng tạo các tác phẩm mỹ thuật như tranh vẽ bằng cách sử dụng màu phủ lên một bề mặt tương đối phẳng để thể hiện hình ảnh.	16
M	màu thứ cấp	Là các màu như: màu tím, màu xanh lá cây, màu cam; được tạo ra bằng cách pha trộn hai màu cơ bản. Trong đó, màu tím được tạo ra từ màu lam và màu đỏ; màu xanh lá cây được tạo ra từ màu vàng và màu lam; màu cam được tạo ra từ màu vàng và màu đỏ.	14
N	nhà điêu khắc	Là người thực hành, sáng tạo tác phẩm điêu khắc như tượng, phù điêu bằng cách tạo nên những khối nhằm thể hiện một hay nhiều ý nghĩa của tác phẩm.	25
T	tranh chân dung	Là tác phẩm/ sản phẩm mỹ thuật dạng 2D thể hiện chủ yếu khuôn mặt và biểu cảm của nó.	48
	tranh chân dung bán thân	Thể hiện khuôn mặt, vai và một phần thân người.	47
	tương phản	Là những biểu hiện có tính chất trái ngược, đối lập nhau như: cứng – mềm, đặc – rỗng, động – tĩnh,...	22
V	vật liệu	Là vật, chất dùng để tạo ra hình dạng sản phẩm mỹ thuật.	28

BẢNG PHIÊN ÂM TÊN RIÊNG NƯỚC NGOÀI

	Phiên âm	Nguyên gốc	Trang
A	An-béc-tô Gia-cô-mét-ti	Alberto Giacometti	25
H	Hăng-ri Ma-ti-xơ	Henri Matisse	16
P	Pa-blô Pi-cát-xô	Pablo Picasso	48

*Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn
các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn
trong cuốn sách này.*

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Chủ tịch Hội đồng Thành viên NGUYỄN ĐỨC THÀI
Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Chịu trách nhiệm nội dung:

Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Biên tập nội dung: PHẠM DUY ANH – NGUYỄN THỊ KIM HẰNG

Biên tập mỹ thuật: NGUYỄN BÍCH LA

Thiết kế sách: NGUYỄN THUY QUỲNH

Trình bày bìa: NGUYỄN BÍCH LA

Minh họa: NGUYỄN THỊ THANH VÂN

Sửa bản in: TẠ THỊ HƯỜNG – NGUYỄN DUY LONG

Chế bản: CTCP MỸ THUẬT VÀ TRUYỀN THÔNG

Bản quyền © (2021) thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Xuất bản phẩm đã đăng kí quyền tác giả. Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

MỸ THUẬT 3

Mã số:

In ... bản, (QĐ ...) khổ 19 x 26,5 cm.

Đơn vị in: ...

Cơ sở in: ...

Số ĐKXB: .../CXBIPH/.../GD.

Số QĐXB: .../QĐ - GD - HN ngày ... tháng ... năm ...

In xong và nộp lưu chiểu tháng ... năm 20...

Mã số ISBN: 978-604-

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

BỘ SÁCH GIÁO KHOA LỚP 3 – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. Tiếng Việt 3, tập một
2. Tiếng Việt 3, tập hai
3. Toán 3, tập một
4. Toán 3, tập hai
5. Tự nhiên và Xã hội 3
6. Đạo đức 3
7. Âm nhạc 3
8. Mĩ thuật 3
9. Công nghệ 3
10. Tin học 3
11. Hoạt động trải nghiệm 3
12. Giáo dục thể chất 3
13. Tiếng Anh 3, tập một
14. Tiếng Anh 3, tập hai

Các đơn vị đầu mối phát hành

- **Miền Bắc:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Hà Nội
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Bắc
- **Miền Trung:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Đà Nẵng
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Trung
- **Miền Nam:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Phương Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Nam
- **Cửu Long:** CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục Cửu Long

Sách điện tử: <http://hanhtrangso.nxbgd.vn>

Kích hoạt để mở học liệu điện tử: Cào lớp nhủ trên tem để nhận mã số. Truy cập <http://hanhtrangso.nxbgd.vn> và nhập mã số tại biểu tượng chia khoá.

Giá: đ

NGUYỄN CHÍ CÔNG (Tổng Chủ biên)
HOÀNG THỊ MAI (Chủ biên)
PHAN ANH – NGUYỄN THU HIỀN – NGUYỄN BÁ TUẤN
HÀ ĐẶNG CAO TÙNG – ĐẶNG BÍCH VIỆT

TIN HỌC 3

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

NGUYỄN CHÍ CÔNG (Tổng Chủ biên)
HOÀNG THỊ MAI (Chủ biên)
PHAN ANH — NGUYỄN THU HIỀN — NGUYỄN BÁ TUẤN
HÀ ĐẶNG CAO TÙNG — ĐẶNG BÍCH VIỆT

TIN HỌC 3

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

Mục tiêu: Giúp em biết sẽ đạt được gì sau bài học.

KHỞI ĐỘNG

Giúp em nhận biết ý nghĩa của bài học bằng cách kết nối những tình huống xuất hiện trong cuộc sống với nội dung bài học.

NỘI DUNG BÀI HỌC

Các hoạt động: Giúp lớp học tích cực, bài học dễ tiếp thu, em chủ động hơn trong quá trình nhận thức.

Kiến thức mới: Cung cấp nội dung chính của bài học, giúp em bổ sung kiến thức nhằm đạt được mục tiêu của bài học.

Hộp kiến thức: Chứa những phát biểu ngắn gọn, dễ ghi nhớ, giúp em thuận tiện trong việc ôn tập và củng cố kiến thức.

Câu hỏi: Giúp em kiểm tra xem mình đã hiểu bài chưa.

LUYỆN TẬP

Gồm những câu hỏi, bài tập để củng cố kiến thức, kĩ năng trong bài học.

VẬN DỤNG

Gồm những câu hỏi, bài tập yêu cầu em dựa vào kiến thức, kĩ năng đã học để giải quyết tình huống thực tiễn.

Ba bạn Minh, An, Khoa sẽ đồng hành cùng em trong cuốn sách này, giúp em tiếp thu bài dễ hơn.

Minh

An

Khoa

Hãy bảo quản, giữ gìn sách giáo khoa để dành tặng các em học sinh lớp sau!

LỜI NÓI ĐẦU

Các em học sinh yêu quý!

Năm học này, các em được học một môn học mới – môn Tin học. Môn học sẽ giúp em khám phá nhiều điều kì thú về thế giới tự nhiên và cuộc sống con người bằng cách sử dụng máy tính.

Cuốn sách này sẽ giúp em biết về thông tin xung quanh chúng ta, hướng dẫn em cách sắp xếp thông tin và dữ liệu một cách hợp lí để dễ tìm kiếm. Các em sẽ được làm quen với máy tính và biết sử dụng một số phần mềm máy tính để giải quyết nhiệm vụ học tập.

*Sách giáo khoa **Tin học 3** hướng tới việc rèn kĩ năng sử dụng máy tính một cách an toàn. Em sẽ biết bảo vệ sức khoẻ khi sử dụng máy tính và có ý thức bảo vệ thông tin cá nhân và gia đình khi giao tiếp qua máy tính.*

Mỗi bài học của cuốn sách đều được viết thật dễ hiểu. Những ví dụ, bài tập hay tình huống trong sách được trình bày sinh động, hấp dẫn và gần gũi, giúp em nuôi dưỡng niềm vui khi học tập môn Tin học.

Chúc các em học tập chăm chỉ và thành công!

CÁC TÁC GIẢ

MỤC LỤC

	Trang
Chủ đề 1. Máy tính và em	5
Bài 1. Thông tin và quyết định	5
Bài 2. Xử lý thông tin	9
Bài 3. Máy tính và em	13
Bài 4. Làm việc với máy tính	18
Bài 5. Sử dụng bàn phím	25
Chủ đề 2. Mạng máy tính và Internet	30
Bài 6. Khám phá thông tin trên Internet	30
Chủ đề 3. Tổ chức lưu trữ, tìm kiếm và trao đổi thông tin	34
Bài 7. Sắp xếp để dễ tìm	34
Bài 8. Sơ đồ hình cây. Tổ chức thông tin trong máy tính	38
Bài 9. Thực hành với tệp và thư mục trong máy tính	42
Chủ đề 4. Đạo đức, pháp luật và văn hoá trong môi trường số	46
Bài 10. Bảo vệ thông tin khi dùng máy tính	46
Chủ đề 5. Tin học ứng dụng	50
Bài 11. Bài trình chiếu của em	50
Bài 12. Tìm hiểu về thế giới tự nhiên	55
Bài 13. Luyện tập sử dụng chuột	59
Chủ đề 6. Giải quyết vấn đề với sự trợ giúp của máy tính	63
Bài 14. Em thực hiện công việc như thế nào?	63
Bài 15. Công việc được thực hiện theo điều kiện	67
Bài 16. Công việc của em và sự trợ giúp của máy tính	71
Bảng giải thích thuật ngữ	75

CHỦ ĐỀ 1. MÁY TÍNH VÀ EM

BÀI

1

THÔNG TIN VÀ QUYẾT ĐỊNH

Sau bài này em sẽ:

- Nêu được ví dụ đơn giản minh họa cho vai trò quan trọng của thông tin thu nhận hằng ngày đối với việc ra quyết định của con người.
- Nhận biết được thông tin và quyết định trong ví dụ cụ thể.
- Nhận biết được ba dạng thông tin thường gặp là chữ, âm thanh, hình ảnh.

KHỞI ĐỘNG

Xin chào các bạn! Tên tớ là Minh. Hằng ngày, chúng ta đều có những quyết định của riêng mình! Mỗi sáng, khi tiếng chuông đồng hồ báo thức reo lên, tớ quyết định thức dậy, rời khỏi giường để vệ sinh cá nhân, ăn sáng và đi học.

1. THÔNG TIN VÀ QUYẾT ĐỊNH

HOẠT ĐỘNG

1

Tìm hiểu thông tin và quyết định

1. Trong Hoạt động khởi động, tiếng chuông cho bạn Minh biết điều gì? Từ những điều đó, bạn Minh đã ra những quyết định gì?
2. Em hãy kể một vài quyết định của em trong cuộc sống.

Tiếng chuông báo thức mỗi sáng nhắc bạn Minh **sắp đến giờ đi học**. Đó là thông tin giúp bạn Minh đưa ra các quyết định **thức dậy, rời khỏi giường, vệ sinh cá nhân, ăn sáng và đi học**.

Mỗi khi ra khỏi nhà, Minh đều chọn trang phục phù hợp. Khi đi đá bóng, Minh mặc bộ quần áo thể thao và không bao giờ quên đi đôi giày yêu thích. Nếu đi học, Minh mặc đồng phục. Dự định Minh muốn thực hiện khi ra khỏi nhà là thông tin giúp Minh quyết định chọn trang phục phù hợp, cụ thể:

Thông tin	Quyết định
Ra khỏi nhà để đi đá bóng	Mặc bộ quần áo thể thao và đi đôi giày yêu thích
Ra khỏi nhà để đi học	Mặc đồng phục

Những điều em biết là thông tin. Từ thông tin thu được, sau khi suy nghĩ, em sẽ đưa ra quyết định của mình.

- Trong lớp, Minh thấy An cười mở, dễ nói chuyện, Minh muốn kết bạn với An. Em hãy cho biết câu nào sau đây là thông tin, câu nào là quyết định.
A. Minh thấy An cười mở, dễ nói chuyện.
B. Minh muốn kết bạn với An.
- Mẹ chuẩn bị đi làm. Thấy trời mưa, Khoa đưa áo mưa cho mẹ. Em hãy chỉ ra thông tin và quyết định trong tình huống trên.

2. VAI TRÒ CỦA THÔNG TIN TRONG QUYẾT ĐỊNH

HOẠT ĐỘNG

2

Vai trò của thông tin

Theo thời khoá biểu, hôm nay có tiết Giáo dục thể chất nên Minh đi học bằng đôi giày thể thao để thuận tiện cho việc tập đội hình, đội ngũ.

- Bạn Minh đã quyết định điều gì?
- Dựa trên thông tin nào Minh đã quyết định điều đó?

Thông tin "hôm nay có tiết Giáo dục thể chất" đã đưa tới quyết định của Minh "đi học bằng đôi giày thể thao". Thông tin giúp Minh ra quyết định.

Khi đến trường, nhờ có thông tin, Minh còn có nhiều quyết định khác nữa. Chẳng hạn, An cho Minh biết ở thư viện trường có quyển "Truyện cổ tích Việt Nam". Giờ ra chơi, Minh quyết định rủ An lên thư viện mượn đọc quyển truyện ấy.

Cần phải có thông tin để ra quyết định.

- Đã 12 giờ trưa. Minh chợt thấy cuốn "Truyện cổ tích Việt Nam" và mở truyện ra đọc. Mẹ nhắc Minh: "Hãy ngủ đi một lát, con sẽ thấy khoẻ khoắn cả buổi chiều". Nghe lời mẹ, Minh nằm và nhắm mắt lại. Minh thiếp đi lúc nào không biết.
 - Minh đã ra quyết định gì?
 - Điều gì giúp Minh ra quyết định ấy?
- Em hãy nêu một ví dụ về quyết định của mình. Thông tin nào giúp em có quyết định đó?

3. BA DẠNG THÔNG TIN THƯỜNG GẶP

HOẠT ĐỘNG

3

Thế giới quanh ta

Quan sát bức tranh Minh và An đang trên đường đến trường (Hình 1). Em hãy cho biết hai bạn có thể nhìn thấy và nghe thấy những gì?

Hình 1

Thông tin có trong mọi sự vật, hiện tượng quanh em và được nhận biết qua các giác quan. Có ba dạng thông tin thường gặp là dạng chữ, dạng hình ảnh và dạng âm thanh.

Trong Hoạt động 3, dòng chữ tên trường là thông tin dạng chữ; hình vẽ trên bức tranh cạnh cổng trường là thông tin dạng hình ảnh; tiếng chim hót mà hai bạn nghe thấy là thông tin dạng âm thanh.

Ba dạng thông tin thường gặp là dạng chữ, dạng hình ảnh và dạng âm thanh.

Ở hành lang lớp học có một tấm biển như Hình 2.

**Muốn biết thì hỏi,
Muốn giỏi thì học.**

Hình 2

- Thông tin em nhận được từ tấm biển là gì?
- Thông tin đó thuộc dạng thông tin nào?

LUYỆN TẬP

- Đi học về, An xem trước bài hôm sau để đến lớp hiểu bài tốt hơn. Câu nào sau đây là thông tin, câu nào là quyết định?
 - Xem trước bài cho ngày hôm sau sẽ giúp em hiểu bài tốt hơn.
 - An xem trước bài hôm sau khi đi học về.
- Có ba loại thùng rác như Hình 3.

Hình 3

- Điều gì giúp em bỏ rác vào đúng thùng?
- Đó là thông tin thuộc dạng nào?

VẬN DỤNG

- Ngày mai, ngoài giờ đi học, em dự kiến làm việc gì? Hãy mô tả việc em định làm và cho biết thông tin nào giúp em đưa ra quyết định đó.
- Em hãy lấy ví dụ về việc thông tin thay đổi dẫn đến quyết định thay đổi.

BÀI 2

XỬ LÝ THÔNG TIN

Sau bài này em sẽ:

- Nhận biết được thông tin thu nhận và được xử lý, kết quả của xử lý là hành động hay ý nghĩ gì.
- Nêu được ví dụ minh họa cho thấy bộ não của con người là một bộ phận xử lý thông tin.
- Nêu được ví dụ cho thấy có những máy móc cũng tiếp nhận thông tin để quyết định hành động.
- Nhận biết được máy móc đã xử lý thông tin gì và kết quả xử lý ra sao.

KHỞI ĐỘNG

HOẠT ĐỘNG

1

Hát theo video

Hãy hình dung một người hát theo video.

1. Tai và mắt của người đó làm nhiệm vụ gì trong lúc hát?
2. Bộ não của người đó làm nhiệm vụ gì trong lúc hát?

1. CON NGƯỜI XỬ LÝ THÔNG TIN

Khi hát, mắt theo dõi lời bài hát, tai nghe tiếng nhạc, bộ não kết hợp chúng lại tạo nên hứng thú, chuyển thành câu hát. Thông tin được thu nhận là lời và nhạc bài hát. Những thông tin này được bộ não xử lý, chuyển thành cảm xúc và hành động (hát).

Thu nhận
thông tin

Xử lý
thông tin

Quyết định

Hình 4. Quá trình xử lý thông tin của con người

Bộ não là nơi xử lý thông tin, tạo ra quyết định, điều khiển các suy nghĩ và hành động của con người.

- Bộ phận nào của con người làm nhiệm vụ xử lý thông tin?
 - Chân tay.
 - Đôi tai.
 - Bộ não.
 - Đôi mắt.
- Quan sát một người đang thả diều. Người đó đang cố gắng làm cho cánh diều bay cao.

Em hãy ghép mỗi mục ở cột A với một mục thích hợp ở cột B.

A	B
1) Thông tin được thu nhận và xử lý	a) Chạy ngược chiều gió để dây diều căng ra.
2) Kết quả của việc xử lý thông tin	b) Diều không lên cao và dây diều bị chùng.

2. MÁY XỬ LÝ THÔNG TIN

HOẠT ĐỘNG

2

Thiết bị điều khiển được

Hãy kể tên một số thiết bị điện trong gia đình có thể điều khiển được. Em hãy cho biết những thiết bị đó được điều khiển như thế nào?

Có nhiều thiết bị điện điều khiển được như ti vi, máy giặt, điều hoà nhiệt độ,... Con người điều khiển một thiết bị bằng cách cung cấp thông tin cho nó. Từ thông tin nhận được, thiết bị sẽ xử lý và thực hiện yêu cầu của người điều khiển.

Em bấm phím số trên điều khiển, tivi chuyển đến kênh tương ứng. Ví dụ, khi em bấm phím 3, thông tin tivi nhận được là số 3. Khi đó, bộ phận xử lý trong tivi quyết định chuyển kênh. Kết quả, tivi hiển thị chương trình trên kênh số 3, chẳng hạn VTV3.

Hình 5. Điều khiển tivi

Hiện nay đã có tivi được điều khiển bằng giọng nói. Khi đó, thông tin tivi nhận được thuộc dạng âm thanh.

Có nhiều thiết bị tiếp nhận thông tin để quyết định hành động.

1. Minh chụp ảnh cánh đồng lúa bằng điện thoại thông minh. Khi đó, thông tin được điện thoại thu nhận thuộc dạng gì? Sau khi xử lý, kết quả là gì?
2. Em hãy nêu ví dụ về một hoạt động của chiếc quạt máy có điều khiển từ xa. Trong hoạt động đó thông tin tiếp nhận là gì? Chiếc quạt quyết định hành động thế nào?

Hình 6. Quạt điện

LUYỆN TẬP

- Bố vừa kể cho Minh nghe một câu chuyện hay. Minh nghĩ là sẽ kể lại cho An và Khoa. Em hãy ghép mỗi mục ở cột A với một mục thích hợp ở cột B.

A	B
1) Câu chuyện hay mà Minh được bố kể cho nghe.	a) Thông tin bộ não tiếp nhận.
2) Minh quyết định sẽ kể lại cho An và Khoa.	b) Kết quả xử lý thông tin của bộ não.

- Khi nhấn vào nút dấu cộng (+) của bếp từ, bếp đã tiếp nhận được thông tin gì và đã quyết định hành động như thế nào?

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Hình 7. Bếp từ

VẬN DỤNG

- Em hãy lấy ví dụ một việc làm hằng ngày của em và cho biết thông tin được thu nhận là gì? Kết quả của việc xử lý là gì?
- Em hãy cho biết điểm giống nhau của các thiết bị tiếp nhận thông tin để quyết định hành động là gì?

Sau bài này em sẽ:

- Nhận diện và phân biệt được hình dạng thường gặp của những máy tính thông dụng cùng các bộ phận cơ bản (màn hình, thân máy, bàn phím, chuột).
- Nêu được sơ lược về chức năng của bàn phím và chuột, màn hình và loa. Nhận biết được màn hình cảm ứng của máy tính bảng, điện thoại thông minh,... cũng là thiết bị tiếp nhận thông tin vào.
- Biết thực hiện quy tắc an toàn về điện, có ý thức để phòng tai nạn về điện khi sử dụng máy tính.

KHỞI ĐỘNG

Trò chơi "Ai nhanh - Ai đúng".

Học sinh kể tên các bộ phận của máy tính để bàn mà em biết.

1. CÁC BỘ PHẬN CƠ BẢN CỦA MÁY TÍNH ĐỂ BÀN

HOẠT ĐỘNG

1

Các bộ phận cơ bản của máy tính

Em hãy gọi tên các bộ phận cơ bản của máy tính để bàn được đánh số trong Hình 8.

Hình 8. Các bộ phận cơ bản của máy tính để bàn

Các bộ phận cơ bản của máy tính

Thân máy là bộ phận quan trọng nhất của máy tính. Trong thân máy, có **bộ xử lí**, nó giống như bộ não điều khiển mọi hoạt động của máy tính.

Hình 9. Thân máy

Hình 10. Màn hình

Màn hình trông giống như ti vi. Màn hình là nơi hiển thị kết quả làm việc của máy tính.

Bàn phím gồm nhiều phím. Khi gõ các phím, em gửi tín hiệu vào máy tính.

Hình 11. Bàn phím

Hình 12. Chuột máy tính

Chuột máy tính giúp em điều khiển máy tính thuận tiện hơn.

Máy tính để bàn có các bộ phận cơ bản là thân máy, màn hình, bàn phím và chuột.

Ngoài các bộ phận cơ bản kể trên, máy tính còn có thiết bị khác kèm theo như **loa** để phát âm thanh từ máy tính.

Hình 13. Loa

1. Các bộ phận cơ bản của máy tính để bàn là:

- A. Màn hình, máy in, bàn phím.
- B. Màn hình, bàn phím, thân máy, chuột.
- C. Thân máy, loa, bàn phím.

2. Bộ phận nào sau đây của máy tính dùng để nhập thông tin?

- A. Màn hình.
- B. Bàn phím.
- C. Thân máy.

2. MỘT SỐ LOẠI MÁY TÍNH THÔNG DỤNG KHÁC

HOẠT ĐỘNG

2

Nhận biết các bộ phận của máy tính xách tay

Em hãy quan sát Hình 14 và ghép các cụm từ **thân máy**, **màn hình**, **chuột**, **bàn phím** tương ứng với các bộ phận được đánh số của máy tính xách tay.

Em hãy chỉ ra hai đặc điểm khác so với máy tính để bàn.

Hình 14. Máy tính xách tay

Các thiết bị như máy tính xách tay, điện thoại thông minh, máy tính bảng thường được thiết kế thuận tiện cho việc di chuyển nên các bộ phận như màn hình, bàn phím, chuột được gắn với thân máy.

Máy tính xách tay có vùng cảm ứng chuột. Em có thể sử dụng chuột bằng cách di chuyển ngón tay trên đó.

Vùng cảm ứng chuột

Hình 15. Vùng cảm ứng chuột của máy tính xách tay

Màn hình cảm ứng

Hình 16. Màn hình cảm ứng của điện thoại thông minh và máy tính bảng

Điện thoại thông minh, máy tính bảng có màn hình cảm ứng vừa là chuột vừa là bàn phím. Em có thể dùng ngón tay di chuyển trên màn hình cảm ứng thay cho chuột. Em cũng có thể điều khiển để bàn phím ảo xuất hiện trên màn hình cảm ứng.

Máy tính xách tay, máy tính bảng và điện thoại thông minh cũng có các bộ phận cơ bản như máy tính để bàn. Màn hình cảm ứng của điện thoại thông minh, máy tính bảng còn được sử dụng để đưa thông tin vào.

Bộ phận nào của điện thoại thông minh thực hiện chức năng của chuột và bàn phím?

3. AN TOÀN VỀ ĐIỆN KHI SỬ DỤNG MÁY TÍNH

HOẠT ĐỘNG

3

An toàn về điện

Hành động của mỗi bạn trong hình sau đúng hay sai? Giải thích tại sao?

a)

b)

Hình 17. An toàn về điện

Máy tính là thiết bị điện, khi muốn sử dụng phải kết nối máy tính với nguồn điện. Điện có thể gây nguy hiểm đến tính mạng của con người. Để tránh các tai nạn về điện khi sử dụng máy tính các em cần phải thực hiện các quy tắc an toàn sau:

NÊN	KHÔNG NÊN
1. Hỏi người lớn khi muốn bật hoặc tắt máy tính.	1. Tự cắm hoặc rút các dây kết nối với máy tính, dây kết nối với ổ điện.
2. Thông báo cho người lớn khi các dây kết nối ngắt khỏi máy tính hay phát hiện dây điện, ổ cắm lỏng hoặc hở.	2. Dùng tay hoặc các vật sắc nhọn (dao, kéo, tô vít, chia khoá, bút,...) cắm vào nguồn điện hoặc các bộ phận của máy tính.
3. Dùng khăn mềm hoặc chổi phui bụi để vệ sinh máy tính.	3. Dùng khăn ướt để lau máy tính.
4. Giữ máy tính và khu vực xung quanh luôn sạch sẽ.	4. Ăn uống quanh khu vực để máy tính.
5. Sạc đầy pin điện thoại thông minh, máy tính bảng,... trước khi sử dụng.	5. Vừa sạc pin vừa sử dụng điện thoại thông minh, máy tính bảng,...

Bảo đảm an toàn về điện khi sử dụng máy tính.

- Trong phòng thực hành, khi phát hiện dây của chuột máy tính không được cắm vào máy tính, em sẽ làm gì?
A. Cắm lại. B. Thông báo với thầy cô. C. Lấy ra chơi.
- Để vệ sinh bàn phím máy tính, em nên sử dụng công cụ nào?

A. Bình xịt.

B. Khăn ướt.

C. Chổi phủi bụi.

LUYỆN TẬP

- Em hãy ghép mỗi mục ở cột A với một mục thích hợp ở cột B.

A	B
1) Màn hình	a) dùng để nhập thông tin vào máy tính.
2) Bộ xử lý trong thân máy	b) giúp em điều khiển máy tính thuận lợi hơn.
3) Chuột	c) hiển thị kết quả làm việc của máy tính.
4) Bàn phím	d) điều khiển mọi hoạt động của máy tính.

- Trong máy tính bảng và điện thoại thông minh, bộ phận nào tiếp nhận thông tin vào?
A. Thân máy. B. Loa. C. Màn hình cảm ứng.
- Mình đang sử dụng máy tính trong phòng thì phát hiện có mùi khét từ dây điện, theo em Minh nên làm gì?
A. Tiếp tục công việc của mình.
B. Mở cửa to cho bớt mùi khét.
C. Chạy ra ngoài báo với người lớn.
D. Rút dây cắm điện.

VẬN DỤNG

Máy tính để bàn nhà Minh có đầy đủ các bộ phận cơ bản nhưng Minh không nghe được âm thanh. Để nghe được âm thanh, máy tính nhà Minh cần lắp thêm thiết bị nào?

Sau bài này em sẽ:

- Biết và ngồi đúng tư thế khi làm việc với máy tính, biết vị trí phù hợp của màn hình. Nêu được tác hại của việc ngồi sai tư thế hoặc sử dụng máy tính quá thời gian quy định cho lứa tuổi.
- Biết cầm chuột đúng cách và thực hiện được các thao tác cơ bản: di chuyển, nhấp, nháy đúp, kéo thả chuột.
- Khởi động được máy tính. Kích hoạt được một phần mềm ứng dụng. Ra khỏi được hệ thống đang chạy theo đúng cách.
- Nêu được ví dụ cụ thể về những thao tác không đúng cách sẽ gây tổn hại cho thiết bị khi sử dụng.

KHỞI ĐỘNG

Hôm nay, Khoa và các bạn có buổi học đầu tiên với máy tính. Cả lớp rất hào hứng vì được sử dụng máy tính. Khoa có một thắc mắc muốn hỏi thầy giáo về cách cầm chuột, cách gõ phím và tư thế ngồi trước máy tính thế nào là đúng và khoa học? Chúng ta cùng tìm hiểu cùng bạn Khoa nhé.

1. TƯ THẾ NGỒI KHI SỬ DỤNG MÁY TÍNH

HOẠT ĐỘNG

1

Tìm hiểu về tư thế ngồi khi sử dụng máy tính

Tư thế ngồi khi sử dụng máy tính của bạn nào sau đây chưa đúng? Vì sao?

a)

b)

c)

Hình 18. Các tư thế ngồi khi sử dụng máy tính

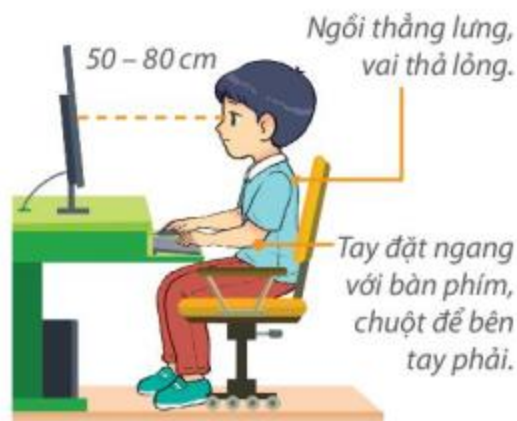

Khi sử dụng máy tính, em ngồi thẳng lưng, tư thế thoải mái. Mắt hướng ngang tầm màn hình và cách xa màn hình khoảng 50 – 80 cm. Tay đặt ngang tầm với bàn phím. Hai chân để trên mặt sàn.

Ngồi đúng tư thế giúp em tránh được các bệnh về cột sống và mắt.

Em không nên sử dụng máy tính trong thời gian dài, nên dừng lại, nghỉ ngơi và thư giãn sau khoảng 30 phút sử dụng máy tính.

Đặt máy tính ở vị trí sao cho ánh sáng không trực tiếp chiếu vào màn hình hoặc mắt.

Hình 19. Tư thế ngồi đúng

Khi sử dụng máy tính cần ngồi đúng tư thế và giữ đúng khoảng cách để bảo vệ sức khỏe.

1. Tư thế ngồi khi sử dụng máy tính đúng sẽ giúp em tránh nguy cơ mắc những bệnh nào sau đây?
A. Vẹo cột sống. B. Đau tai. C. Cận thị. D. Đau chân.
2. Tư thế nào sau đây là đúng khi sử dụng máy tính?

A.

B.

C.

D.

2. CHUỘT MÁY TÍNH

HOẠT ĐỘNG

2

Tìm hiểu về chuột máy tính

Em hãy quan sát Hình 20 và ghép các cụm từ **nút trái**, **nút phải**, **nút cuộn** tương ứng với các bộ phận được đánh số của chuột máy tính.

Hình 20. Chuột máy tính

Chuột thường có nút trái, nút phải và nút cuộn.

Cách cầm chuột: Cầm chuột bằng tay phải, ngón trỏ đặt vào nút trái chuột, ngón giữa đặt vào nút phải chuột, ngón cái và các ngón còn lại giữ hai bên thân chuột.

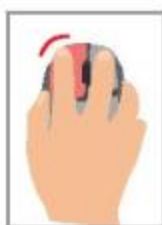
Hình 21. Cách cầm chuột

Các thao tác cơ bản với chuột: Thao tác với chuột chính là thao tác để điều khiển con trỏ chuột trên màn hình. Các thao tác với chuột gồm có:

- **Di chuyển chuột:** Thay đổi vị trí của chuột đến vị trí khác.
- **Nháy chuột:** Dùng ngón trỏ nhấn nút trái chuột một lần.
- **Nháy nút phải chuột:** Dùng ngón giữa nhấn nút phải chuột một lần.
- **Nháy đúp chuột:** Dùng ngón trỏ nhấn nút trái chuột nhanh hai lần liên tiếp.
- **Kéo thả chuột:** Nhấn giữ nút trái chuột, di chuyển con trỏ chuột đến vị trí mới thì thả ngón tay.

Hình 22. Con trỏ chuột

Nháy chuột

Nháy nút phải chuột

Nháy đúp chuột

Kéo thả chuột

Hình 23. Các thao tác với chuột

Chuột máy tính thường có: nút trái, nút phải, nút cuộn.
Các thao tác với chuột gồm: Di chuyển chuột, nháy chuột, nháy nút phải chuột, nháy đúp chuột, kéo thả chuột.

Khi điều khiển chuột cũng là điều khiển con trỏ chuột trên màn hình?

A. Đúng.

B. Sai.

3. THỰC HÀNH LÀM VIỆC VỚI MÁY TÍNH

NHIỆM VỤ 1 Ngồi đúng tư thế khi sử dụng máy tính và cầm chuột đúng cách.

HƯỚNG DẪN

Bước 1: Em ngồi vào máy tính đúng tư thế như mô tả ở Hình 19. Chú ý giữ đúng khoảng cách giữa mắt với màn hình.

Bước 2: Em cầm chuột đúng như mô tả ở Hình 21.

NHIỆM VỤ 2 Bật máy tính, quan sát sự thay đổi trên màn hình.

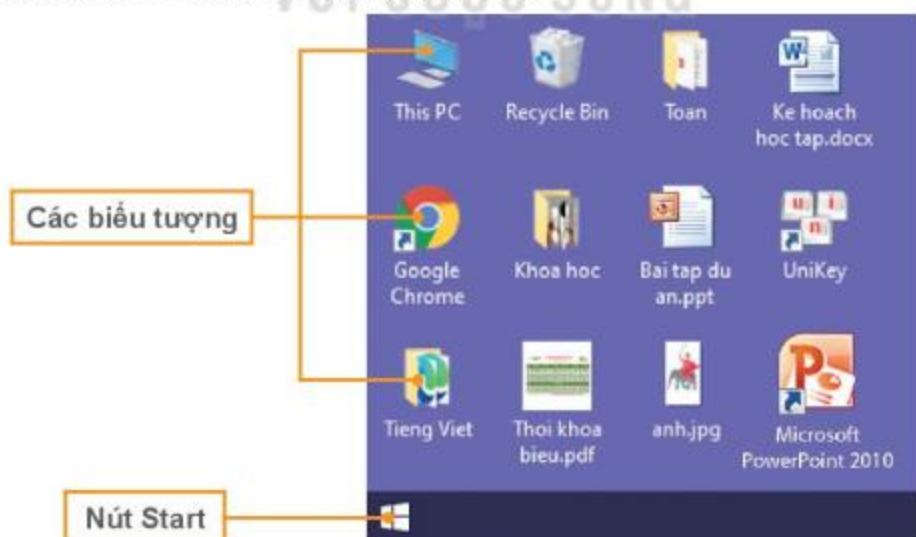
HƯỚNG DẪN

Bước 1: Quan sát để đảm bảo máy tính đã kết nối với nguồn điện, nhấn nút công tắc trên thân máy và màn hình máy tính. Chờ để máy tính khởi động xong.

Hình 24. Bật máy tính

Bước 2: Sau khi khởi động xong, quan sát màn hình máy tính (màn hình nền). Màn hình nền có dạng tương tự như sau:

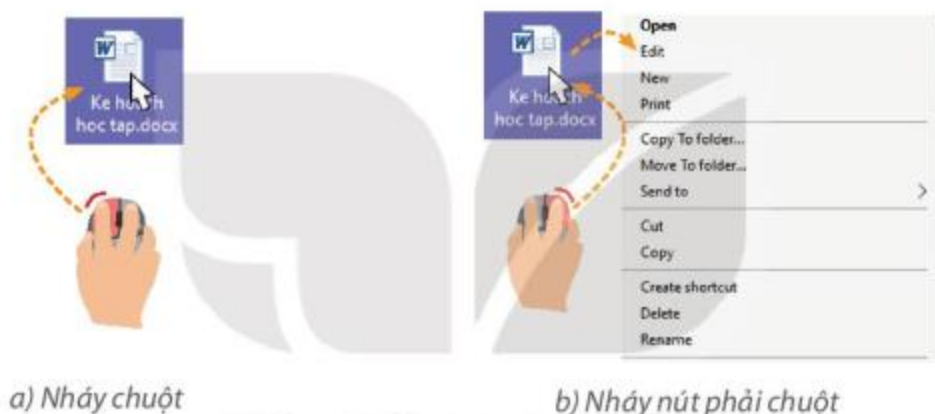

Hình 25. Màn hình nền

NHIỆM VỤ 3 Thực hiện các thao tác với chuột trên màn hình nền: di chuyển chuột, nhấp chuột để chọn biểu tượng, kéo thả chuột để di chuyển một biểu tượng đến vị trí khác, nhấp đúp chuột để khởi động phần mềm, nhấp chuột để thoát khỏi phần mềm.

HƯỚNG DẪN

- Di chuyển chuột máy tính trên bàn di chuột, quan sát sự di chuyển của con trỏ chuột trên màn hình nền.
- Nhấp chuột vào một biểu tượng trên màn hình nền, quan sát sự thay đổi của tên biểu tượng trên màn hình nền (Hình 26.a).
- Nhấp nút phải chuột vào một biểu tượng trên màn hình nền, quan sát sự thay đổi của màn hình (Hình 26.b).

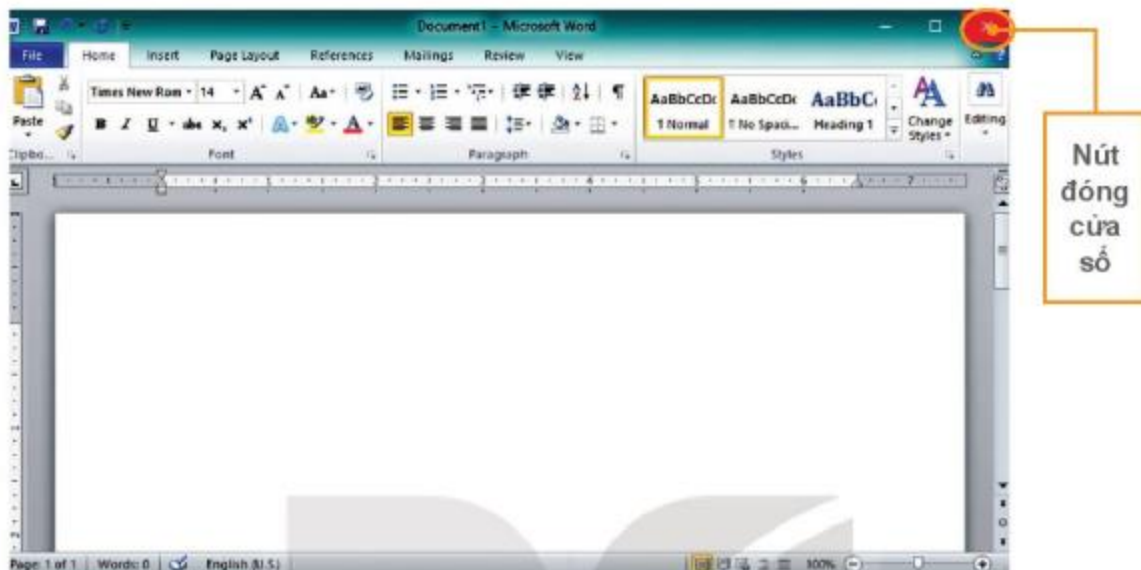
Hình 26. Nhấp chuột, nhấp nút phải chuột vào biểu tượng

- Nhấp chuột vào một biểu tượng trên màn hình nền, kéo thả chuột để di chuyển biểu tượng đó đến vị trí khác (Hình 27).

Hình 27. Kéo thả chuột để di chuyển biểu tượng

- Nháy đúp chuột vào biểu tượng trên màn hình nền. Cửa sổ phần mềm Microsoft Word được mở ra tương tự Hình 28.

Hình 28. Cửa sổ phần mềm Microsoft Word

- Nháy chuột vào nút ở góc trên, bên phải cửa sổ để đóng phần mềm.

NHIỆM VỤ 4 Tắt máy tính đúng cách và một số thao tác cần lưu ý khi làm việc với máy tính.

HƯỚNG DẪN

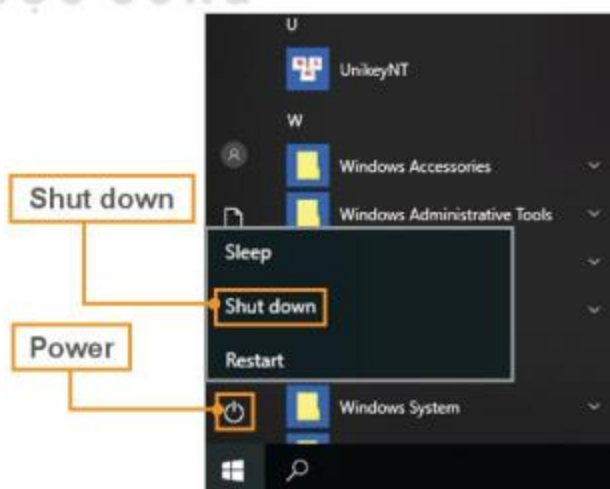
Các bước tắt máy tính:

Bước 1: Nháy chuột vào **Start** ở góc dưới, bên trái màn hình nền để mở bảng chọn như Hình 29.

Bước 2: Nháy chuột vào **Power**.

Bước 3: Nháy chuột vào **Shut down** để tắt máy.

Bước 4: Nhấn nút công tắc để tắt màn hình.

Hình 29. Các bước tắt máy tính

MỘT SỐ LƯU Ý KHI LÀM VIỆC VỚI MÁY TÍNH

- Không nhấn công tắc trên thân máy để tắt máy tính.
- Không ngắt điện khi máy tính đang hoạt động.
- Trước khi tắt máy tính cần đóng các phần mềm đang mở.
- Không tự ý xóa các biểu tượng trên màn hình nền.
- Không di chuyển màn hình, thân máy khi máy tính để bàn đang hoạt động.

Hình 30. Thao tác không đúng khi tắt máy tính

LUYỆN TẬP

1. Thao tác nào đúng khi tắt máy tính?
A. Rút phích cắm điện.
B. Nhấn công tắc trên thân máy tính.
C. Đóng các phần mềm đang mở và chọn **Start\ Power\ Shut down**.

2. Em sử dụng thao tác nào để di chuyển biểu tượng **Recycle Bin** từ vị trí này sang vị trí khác trên màn hình?
A. Nháy chuột. **B.** Nháy đúp chuột. **C.** Kéo thả chuột.

3. Em hãy di chuyển biểu tượng **Recycle Bin** sang một vị trí khác trên màn hình nền.

VẬN DỤNG

1. Hãy nháy nút phải chuột vào biểu tượng **This PC** trên màn hình nền, xem bảng chọn được mở ra, nháy chuột ra màn hình nền để đóng bảng chọn.
2. Em hãy luyện tập tư thế ngồi và cầm chuột đúng cách khi sử dụng máy tính.

BÀI 5

SỬ DỤNG BÀN PHÍM

Sau bài này em sẽ:

- Chỉ ra được khu vực chính của bàn phím và gọi được tên các hàng phím.
- Biết vị trí đặt các ngón tay trên hàng phím cơ sở và thực hiện được thao tác gõ các phím ở hàng cơ sở, hàng trên, hàng dưới đúng quy định.

KHOẺ ĐỘNG

Sau buổi thực hành đầu tiên, Khoa quan sát thấy có nhiều bạn đặt tay vào hàng phím số, có bạn đặt vào hàng phím chữ, có bạn gõ một tay. Khoa có băn khoăn muốn hỏi thầy giáo cách gõ bàn phím như thế nào cho đúng và nhanh. Chúng ta cùng tìm hiểu với bạn Khoa nhé.

1. BÀN PHÍM MÁY TÍNH

HOẠT ĐỘNG

1

Tìm hiểu về bàn phím máy tính

Quan sát bàn phím và các khu vực của bàn phím ở Hình 31, em hãy chỉ ra khu vực nào có nhiều phím nhất?

Hình 31. Bàn phím máy tính

Khu vực số 2 ở Hình 31 là khu vực chính của bàn phím. Khu vực này gồm có các hàng phím sau:

Hình 32. Khu vực chính của bàn phím

Cách đặt tay trên bàn phím: Khi gõ bàn phím em đặt tay ở vị trí xuất phát trên hàng phím cơ sở (xem Hình 33).

Hình 33. Cách đặt tay và gõ các phím tương ứng với màu

Cách đặt tay ở vị trí xuất phát Hai ngón trỏ đặt lên hai phím có gờ (F và J), hai ngón cái đặt vào phím cách, các ngón khác đặt tương ứng các phím trên hàng cơ sở.

Để gõ nhanh và chính xác mỗi ngón tay chỉ gõ một số phím nhất định. Hình 33 minh họa các phím do ngón tay phụ trách. Em dùng đúng ngón tay để gõ đúng phím. Mỗi khi gõ xong, em đưa ngón tay về vị trí xuất phát trên hàng phím cơ sở.

Khu vực chính gồm: hàng phím số, hàng phím trên, hàng phím cơ sở, hàng phím dưới và hàng phím chứa phím dấu cách.

Mỗi ngón tay gõ đúng các phím phụ trách. Khi gõ xong, đưa ngón tay về vị trí xuất phát trên hàng phím cơ sở.

1. Các phím F, J thuộc hàng phím nào?
A. Hàng phím trên. B. Hàng phím cơ sở. C. Hàng phím dưới.
2. Khi gõ xong, các ngón tay của em phải đặt ở hàng phím nào?
A. Hàng phím trên. B. Hàng phím cơ sở. C. Hàng phím dưới.

2. THỰC HÀNH SỬ DỤNG BÀN PHÍM

NHIỆM VỤ 1 Em hãy đặt tay đúng cách trên bàn phím.

HƯỚNG DẪN

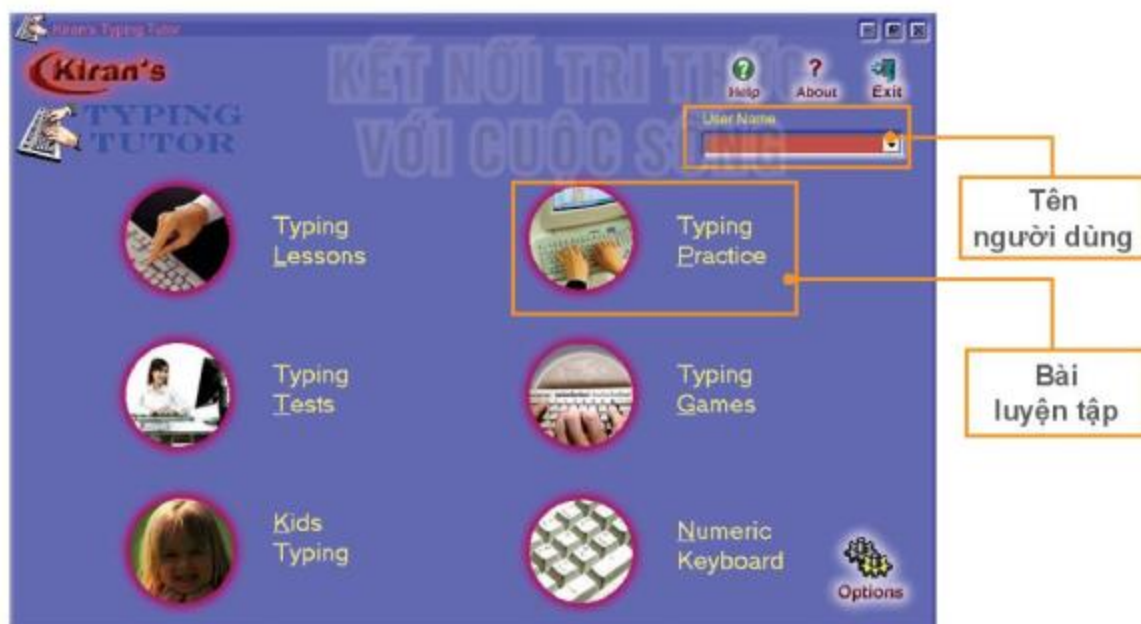
Bước 1: Đặt các ngón tay đúng vị trí xuất phát trên hàng phím cơ sở như Hình 33.

Bước 2: Di chuyển các ngón tay đến các phím mà mỗi ngón phụ trách ở hàng trên và hàng dưới.

NHIỆM VỤ 2 Tập gõ 10 ngón với phần mềm Kiran's Typing Tutor.

HƯỚNG DẪN

Nháy đúp chuột vào biểu tượng để khởi động phần mềm Kiran's Typing Tutor. Màn hình chính của phần mềm có dạng như sau:

Hình 34. Màn hình chính của phần mềm Kiran's Typing Tutor

Để luyện tập với Kiran's Typing Tutor em thực hiện các bước sau:

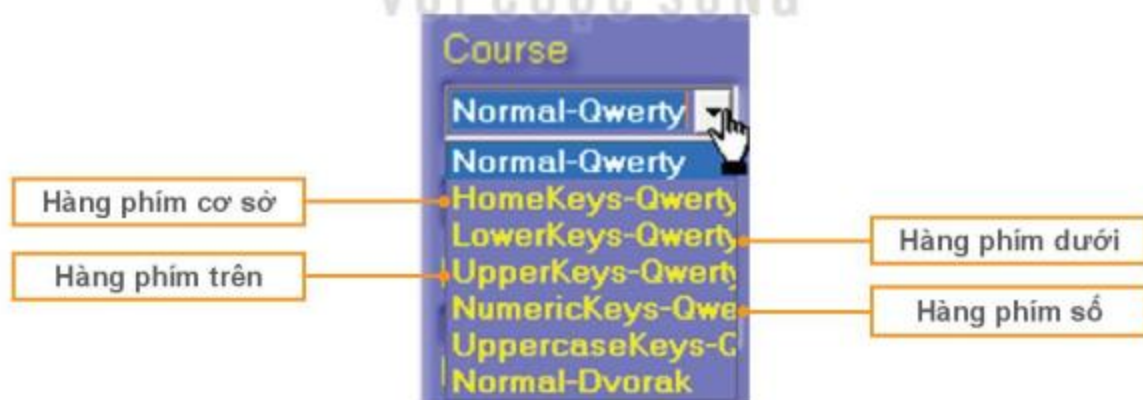
Bước 1: Nhập tên vào ô **User Name** để bắt đầu luyện gõ. Nếu trước đó nhập rồi thì tên em đã được lưu lại, em có thể chọn tên ở mục này.

Bước 2: Chọn **Typing Practice** để luyện tập gõ với các hàng phím.

Hình 35. Màn hình luyện tập gõ phím

Bước 3: Để chọn hàng phím luyện tập, em nhấp chuột vào tam giác nhỏ trong mục **Course** rồi chọn một mục:

Hình 36. Chọn hàng phím

Nhiệm vụ của em là sử dụng đúng ngón tay khi gõ phím. Lưu ý, phím cần gõ sẽ được tô màu và ở góc dưới màn hình có gợi ý ngón tay gõ phím.

Các thông tin bên phải màn hình cho biết kết quả luyện tập:

Hình 37. Kết quả luyện tập

Bước 4: Luyện tập nhiều lần và so sánh các kết quả **độ chính xác**, **số từ gõ trong một phút** và **số phím gõ trong một phút** giữa các lần.

1. Trong hình sau, ngón tay nào đã đặt **sai** vị trí xuất phát trên hàng phím cơ sở?

2. Em hãy mở phần mềm Kiran's Typing Tutor và đặt tay ở vị trí xuất phát trên hàng phím cơ sở. Lần lượt luyện tập hai lần với các hàng phím: hàng phím cơ sở, hàng phím trên, hàng phím dưới. Sau đó, em hãy so sánh kết quả về độ chính xác, số từ gõ được sau mỗi lượt luyện tập.

Em hãy luyện tập thêm cách gõ phím bằng phần mềm Kiran's Typing Tutor.

CHỦ ĐỀ 2. MẠNG MÁY TÍNH VÀ INTERNET

BAI 6

KHÁM PHÁ THÔNG TIN TRÊN INTERNET

Sau bài này em sẽ:

- Nêu được ví dụ về tin tức và chương trình giải trí có thể xem được khi truy cập Internet.
- Nêu được ví dụ về thông tin không có sẵn trong máy tính đang sử dụng nhưng có thể tìm thấy trên Internet.
- Biết được không phải thông tin nào trên Internet cũng phù hợp với lứa tuổi.

KHỞI ĐỘNG

Hãy kể những điều em biết về Internet. Em thường sử dụng Internet để làm gì?

1. THÔNG TIN TRÊN INTERNET

HOẠT ĐỘNG

1

Thông tin trên Internet

Em hãy theo dõi câu chuyện của bạn Khoa và cho biết các thành viên trong gia đình Khoa nhận được những thông tin gì từ Internet?

Chiều Chủ nhật, Khoa được bố mẹ cho phép truy cập Internet bằng máy tính để tìm hiểu về đội bóng đá mà Khoa yêu thích.

Bố ngồi cạnh Khoa đọc tin tức trong nước và thể giới trên Internet bằng điện thoại thông minh.

Mẹ và chị gái của Khoa cũng sử dụng Internet để tìm một số công thức nấu ăn.

Sau bữa cơm tối vui vẻ, cả gia đình bật ti vi có kết nối Internet để xem một số chương trình giải trí.

Khi truy cập Internet, em có thể xem tin tức và các chương trình giải trí như phim hoạt hình, phim truyện, ca nhạc,...

Em có thể xem những tin tức hay chương trình giải trí nào dưới đây trên Internet?

- A. Lịch thi đấu bóng đá.
- B. Phim hoạt hình dành cho thiếu nhi.
- C. Video giới thiệu các danh lam thắng cảnh, điểm du lịch nổi tiếng.
- D. Cả A, B và C.

2. KHÁM PHÁ THÔNG TIN TRÊN INTERNET

HOẠT ĐỘNG

2

Thông tin trong máy tính và trên Internet

An vào Internet để tìm hiểu thông tin cho lễ Kết nạp Đội viên vào thứ Hai tuần tới. Em hãy quan sát Hình 38 và cho biết thông tin An tìm là gì? Thông tin đó có sẵn trong máy tính không?

Hình 38. Thông tin bạn An tìm kiếm trên Internet

Có những thông tin không có sẵn trong máy tính nhưng có thể tìm thấy trên Internet. Internet là kho thông tin khổng lồ và được cập nhật thường xuyên.

**Internet là kho thông tin khổng lồ.
Khi cần, chúng ta có thể tìm thông tin trên Internet.**

Hình 39 là thông tin dự báo thời tiết tuần tới ở địa phương của An trên Internet.

Em hãy quan sát và cho biết: Ngày thứ Hai, lớp bạn An nên tổ chức lễ Kết nạp Đội viên ở trong lớp hay ngoài sân trường? Vì sao?

Thứ Hai	Thứ Ba	Thứ Tư	Thứ Năm	Thứ Sáu
22° – 26°	26° – 30°	24° – 28°	23° – 27°	22° – 26°
Có mây, có mưa rào và dông	Ít mây, trời nắng	Có mây, có mưa rào và dông	Có mây, có mưa rào và dông	Có mây, có mưa rào và dông

Hình 39. Dự báo thời tiết

3. THÔNG TIN PHÙ HỢP TRÊN INTERNET

HOẠT ĐỘNG

3

Chọn thông tin phù hợp trên Internet

Em hãy theo dõi câu chuyện của hai bạn Minh, Khoa và cho biết tại sao các bạn cần sự hướng dẫn, trợ giúp của người lớn khi sử dụng Internet?

Minh: Hôm qua tớ vào Internet tìm hiểu về các động vật sống dưới nước để làm bài tập môn Tự nhiên và xã hội nhưng thấy toàn những nội dung khó hiểu.

Khoa: Vậy cậu phải làm thế nào?

Minh: Tớ phải nhờ sự trợ giúp của mẹ để tìm được trang thông tin phù hợp.

Khoa: Ừ đúng rồi! Ở nhà tớ, mỗi lần dùng Internet đều phải có người lớn cho phép và hướng dẫn.

Thông tin trên Internet rất đa dạng và phong phú nhưng cũng có những thông tin không chính xác hoặc khó hiểu với các em. Một số thông tin còn có nội dung xấu hoặc dọa nạt, khiến các em lo lắng, sợ hãi. Vì vậy, khi sử dụng Internet, các em phải được thầy cô hoặc bố mẹ cho phép, hướng dẫn. Hãy chia sẻ với người lớn mà em tin cậy về những vấn đề gặp phải khi sử dụng Internet.

Không phải thông tin nào trên Internet cũng phù hợp với các em.

Trong những trang thông tin sau, trang nào **không** phù hợp với các em?

- A. Trang thông tin về các trò chơi dân gian.
- B. Trang thông tin về lịch sử, địa lí.
- C. Trang thông tin có nội dung bạo lực.

LUYỆN TẬP

1. Internet có thể giúp em trong những tình huống nào sau đây?
 - A. Em muốn xem lại những bàn thắng đẹp mắt của đội bóng mà em yêu thích.
 - B. Em muốn giúp mẹ quét nhà sau khi học bài xong.
 - C. Em muốn biết kỉ lục xoay ru-bic $3 \times 3 \times 3$ hiện nay trên thế giới là bao nhiêu giây và tên người lập kỉ lục.
 - D. Em muốn nói chuyện, hỏi thăm ông bà, người thân hay bạn bè ở xa.
2. Ý nào dưới đây **không phải** là đặc điểm của thông tin trên Internet?
 - A. Đáng tin cậy, luôn chính xác.
 - B. Được cập nhật thường xuyên.
 - C. Đa dạng và phong phú.

VẬN DỤNG

1. Trước khi đi mua một món đồ nào đó, chị của Khoa thường vào Internet để tìm hiểu trước. Tại sao chị của Khoa lại làm như vậy?
2. Em hãy nhờ sự trợ giúp của người thân hoặc thầy cô giáo để vào Internet xem các chương trình phù hợp mà em yêu thích.

CHỦ ĐỀ 3. TỔ CHỨC LƯU TRỮ, TÌM KIẾM VÀ TRAO ĐỔI THÔNG TIN

BÀI
7

SẮP XẾP ĐỂ DỄ TÌM

Sau bài này em sẽ:

- Giải thích được nếu sắp xếp những gì ta có một cách hợp lí thì khi cần sẽ tìm được nhanh hơn.
- Sắp xếp được đồ vật hay dữ liệu hợp lí theo một số yêu cầu cụ thể.
- Nêu được cách tìm đúng và nhanh đối tượng cần tìm dựa trên sự sắp xếp.

KHỞI ĐỘNG

Trong cửa hàng có rất nhiều mặt hàng. Theo em, chủ cửa hàng đã làm gì để khách hàng có thể tìm kiếm mặt hàng nhanh hơn?

1. SẮP XẾP HỢP LÍ

Hình 40. Trong cửa hàng

HOẠT ĐỘNG

1

Sắp xếp đồ dùng học tập

Theo em, khi An cần tìm cục tẩy thì cách để đồ ở hình nào dưới đây giúp An tìm nhanh hơn?

Hình 41. Đồ dùng chưa được sắp xếp

Hình 42. Đồ dùng được sắp xếp

Chúng ta nên sắp xếp các đồ vật hợp lí để dễ dàng hơn trong việc quản lí và tìm kiếm.

Sắp xếp các đồ vật cùng loại thành một nhóm hợp lí, khi có nhu cầu tìm một đồ vật, ta chỉ cần tìm trong nhóm tương ứng đã được sắp xếp. Nhờ vậy, việc tìm kiếm sẽ nhanh hơn.

Ví dụ, trong tủ quần áo của gia đình, quần áo của em được sắp xếp vào các ngăn riêng: ngăn đựng quần, ngăn đựng áo. Trong mỗi ngăn có thể lại chia thành chồng, chẳng hạn chồng áo dài tay, chồng áo cộc tay,...

Hình 43. Tủ quần áo của gia đình

Sắp xếp các đồ vật hợp lí sẽ giúp em tìm kiếm được nhanh hơn nhờ vào việc tìm kiếm theo quy tắc sắp xếp.

1. Sắp xếp đồ vật hợp lí sẽ giúp chúng ta:

- A. Quản lí đồ vật dễ dàng hơn.
- B. Quản lí đồ vật để người khác khó tìm thấy.
- C. Tìm kiếm đồ vật nhanh hơn.
- D. Cả A và C đều đúng.

2. Em hãy sắp xếp các thiết bị sau vào hai nhóm.

1 Màn hình

2 Chuột

3 Nồi cơm điện

4 Máy sấy tóc

5 Thân máy

6 Tủ lạnh

7 Bàn phím

8 Quạt điện

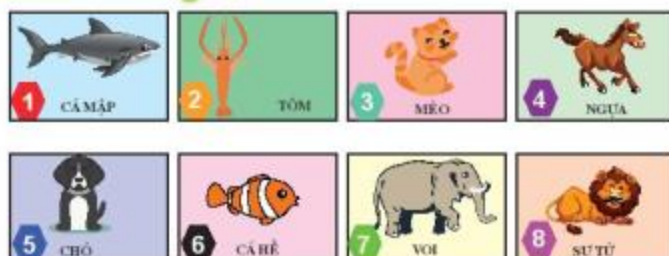
Sau khi sắp xếp, muốn tìm đúng, nhanh chuột máy tính thì em sẽ tìm như thế nào?

2. SẮP XẾP THEO YÊU CẦU

HOẠT ĐỘNG

2

Sắp xếp thẻ tên các con vật vào nhóm

Hình 44. Thẻ tên con vật

1. Hãy sắp xếp các thẻ tên con vật vào hai hộp tương ứng với môi trường sống của chúng (dưới nước và trên cạn). Sau khi sắp xếp, em hãy tìm thẻ con voi.

Hình 45. Các hộp chứa thẻ

2. Với hộp các con vật sống trên cạn, em hãy phân loại các con vật sống trong rừng và các con vật nuôi trong gia đình. Sau khi sắp xếp, em hãy tìm lại thẻ con voi.
3. Thảo luận với bạn cách em đã tìm thẻ con voi trong mỗi trường hợp trên. Theo em, cách nào tìm nhanh hơn? Vì sao?

Sắp xếp là việc phân loại đồ vật, dữ liệu vào các nhóm sao cho đồ vật, dữ liệu trong mỗi nhóm có một số đặc điểm chung.

1. Em hãy sắp xếp sách lên giá sách cho hợp lí.

2. Trong mỗi nhóm dưới đây, bạn An đã sắp xếp một đồ chơi không phù hợp vào nhóm. Em hãy giúp bạn An chỉ ra đồ chơi đó nhé.

LUYỆN TẬP

1. Em hãy sắp xếp các loại rau quả dưới đây vào ba hộp cho phù hợp:

2. An đồ Minh: Sắp xếp các số từ 1 đến 20 (gọi là dữ liệu) vào hai nhóm sao cho mỗi nhóm có 10 số và các số trong cùng một nhóm phải có điểm chung. Em hãy giúp Minh thực hiện yêu cầu của An nhé.
Em hãy chọn một bạn trong lớp để đưa ra yêu cầu sắp xếp khác.

VẬN DỤNG

- Em hãy nêu một ví dụ ở trường hoặc ở gia đình mà em thấy nhờ sắp xếp hợp lý, việc tìm kiếm sẽ nhanh hơn.
- Em hãy phân loại, sắp xếp lại đồ trong tủ quần áo, góc học tập, ngăn bàn học,... của gia đình em để tìm kiếm đồ vật được nhanh hơn khi cần.

SƠ ĐỒ HÌNH CÂY. TỔ CHỨC THÔNG TIN TRONG MÁY TÍNH

Sau bài này em sẽ:

- Biết được có thể biểu diễn một cách sắp xếp, phân loại cụ thể bằng sơ đồ hình cây.
- Nhận biết được tệp, thư mục và ổ đĩa trong máy tính.
- Mô tả được sơ lược vai trò của cấu trúc cây thư mục trong việc lưu các tệp và các thư mục.

KHỞI ĐỘNG

Các bộ phận chính của một cây xanh gồm rễ, thân, cành và lá. Vận dụng cấu tạo đó, chúng ta có thể biểu diễn một cách sắp xếp, phân loại bằng sơ đồ hình cây để dễ hình dung và tìm kiếm.

1. SƠ ĐỒ HÌNH CÂY

HOẠT ĐỘNG

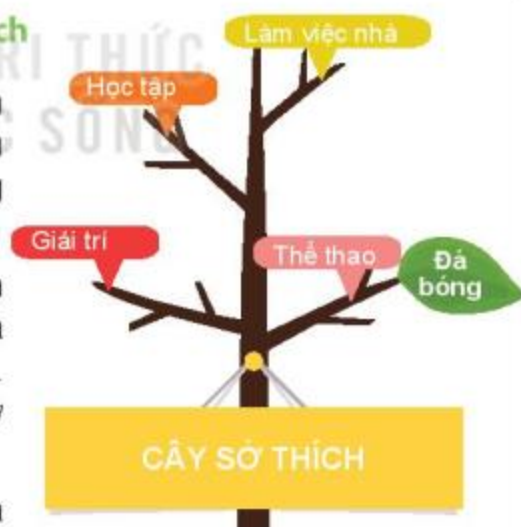
1

Trò chơi dán sở thích

Cây sở thích gồm nhiều cành, mỗi cành là tên của một nhóm có sẵn. Nhiệm vụ của các em là thêm lá vào mỗi cành bằng cách:

Bước 1. Mỗi em viết sở thích của mình vào một mặt của lá, mặt sau ghi tên của mình và dán vào cành phù hợp trên cây. Ví dụ, lá viết sở thích **Đá bóng** dán ở cành **Thể thao**.

Bước 2. Một em sẽ mô tả sở thích của mình bằng lời để bạn khác tìm.

Hình 46. Cây sở thích

Cây sở thích ở Hoạt động 1 được biểu diễn thành sơ đồ hình cây như Hình 47:

Hình 47. Sơ đồ hình cây của cây sở thích

Sơ đồ hình cây là một loại sơ đồ đơn giản, dễ sử dụng. Sơ đồ hình cây bắt đầu với một "gốc", phân thành các nhánh. Mỗi nhánh lại phân thành các nhánh con hoặc lá,...

Có thể biểu diễn một cách sắp xếp, phân loại cụ thể bằng sơ đồ hình cây.

Em hãy biểu diễn cách sắp xếp giá sách thành sơ đồ hình cây theo thông tin gợi ý trong bảng sau:

Giá sách của em				
Truyện, thơ			Sách vở	
Thơ học trò	Truyện cổ tích	Truyện tranh	Sách giáo khoa	Vở viết

2. TỆP, THƯ MỤC, Ổ ĐĨA TRONG MÁY TÍNH

HOẠT ĐỘNG

Nhận biết biểu tượng

Em hãy quan sát màn hình nền trong Hình 48, đọc các thông tin về **Tệp**, **Thư mục**, **Ổ đĩa** ở trang 40 và cho biết biểu tượng nào là tệp, biểu tượng nào là thư mục?

Hình 48. Các biểu tượng trên màn hình nền

Tệp: Thông tin trong máy tính được lưu trữ thành các tệp (tệp văn bản, tệp hình ảnh, tệp video,...). Mỗi tệp đều có tên và biểu tượng.

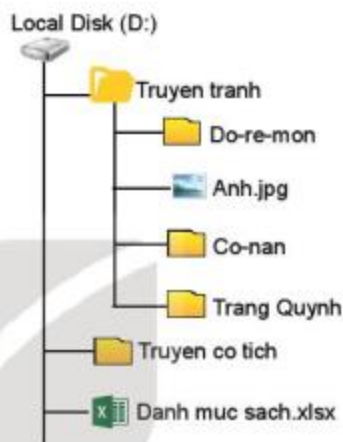
Thư mục: Các tệp được sắp xếp trong các thư mục để dễ quản lý và tìm kiếm, giống như việc chúng ta sắp xếp các cuốn sách vào các ngăn. Mỗi thư mục có tên riêng và biểu tượng của thư mục thường là hình kẹp giấy (Hình 49). Một thư mục có thể chứa các thư mục khác gọi là các thư mục con. Các thư mục con trong cùng thư mục không được trùng tên.

Hình 49. Một số hình ảnh thư mục

Ổ đĩa: Các thư mục và tệp được lưu trữ trong các ổ đĩa. Ổ đĩa thường được đặt tên là C:, D:, E:,... Ổ đĩa còn gọi là thư mục gốc.

Sử dụng sơ đồ hình cây, em có thể dễ dàng hình dung việc tổ chức lưu trữ thông tin trong máy tính (Hình 50).

Hình 50. Sơ đồ cây thư mục

Ổ đĩa, thư mục và tệp trong máy tính được tổ chức, sắp xếp dưới dạng sơ đồ hình cây.

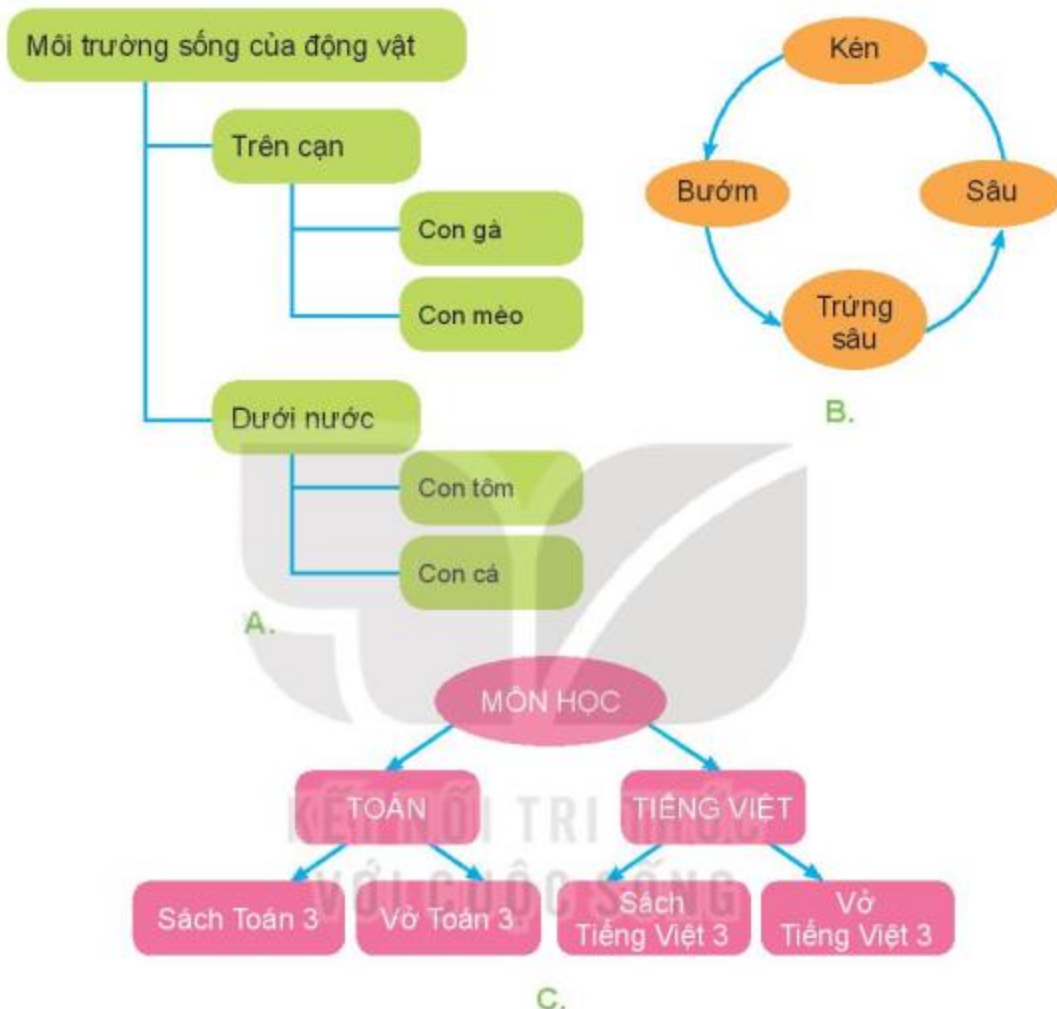
1. Câu nào sau đây là **sai**?

- A. Một ổ đĩa có thể chứa nhiều thư mục.
- B. Một thư mục có thể chứa nhiều tệp và thư mục con.
- C. Thư mục có thể chứa nhiều thư mục con cùng tên.
- D. Có thể có hai tệp cùng tên nằm ở hai thư mục khác nhau.

2. Trong Hình 50, ổ đĩa tên là gì? Thư mục **Truyen tranh** chứa tệp và thư mục nào?

LUYỆN TẬP

1. Sơ đồ nào sau đây **không phải** là sơ đồ hình cây?

2. Trong Hình 50, thư mục **Co-nan** nằm trong thư mục nào?

VẬN DỤNG

- Hãy vẽ sơ đồ hình cây biểu diễn sở thích của các thành viên trong gia đình em.
- Gia đình em có nhiều tệp ảnh chụp khi đi du lịch. Em hãy vẽ sơ đồ hình cây biểu diễn tên các thư mục để sắp xếp ảnh hợp lí.

THỰC HÀNH VỚI TỆP VÀ THƯ MỤC TRONG MÁY TÍNH

Sau bài này em sẽ:

- Tìm hiểu được cấu trúc cây của một thư mục để biết nó chứa những thư mục con nào, những tệp nào.
- Thực hiện được việc tạo, xoá, đổi tên thư mục.
- Tìm được tệp ở thư mục cho trước theo yêu cầu.

KHỞI ĐỘNG

An: Buổi học trước được học về tệp và thư mục trong máy tính, hôm nay chúng ta được thực hành trên máy tính đây.

Khoa: Tớ đã vẽ sơ đồ hình cây biểu diễn các thư mục ảnh của gia đình tớ. Hôm nay tớ sẽ thực hành để tạo các thư mục này trên máy tính.

An: Tuyệt quá!

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

NHIỆM VỤ 1 Mở và tìm hiểu cấu trúc của một thư mục.

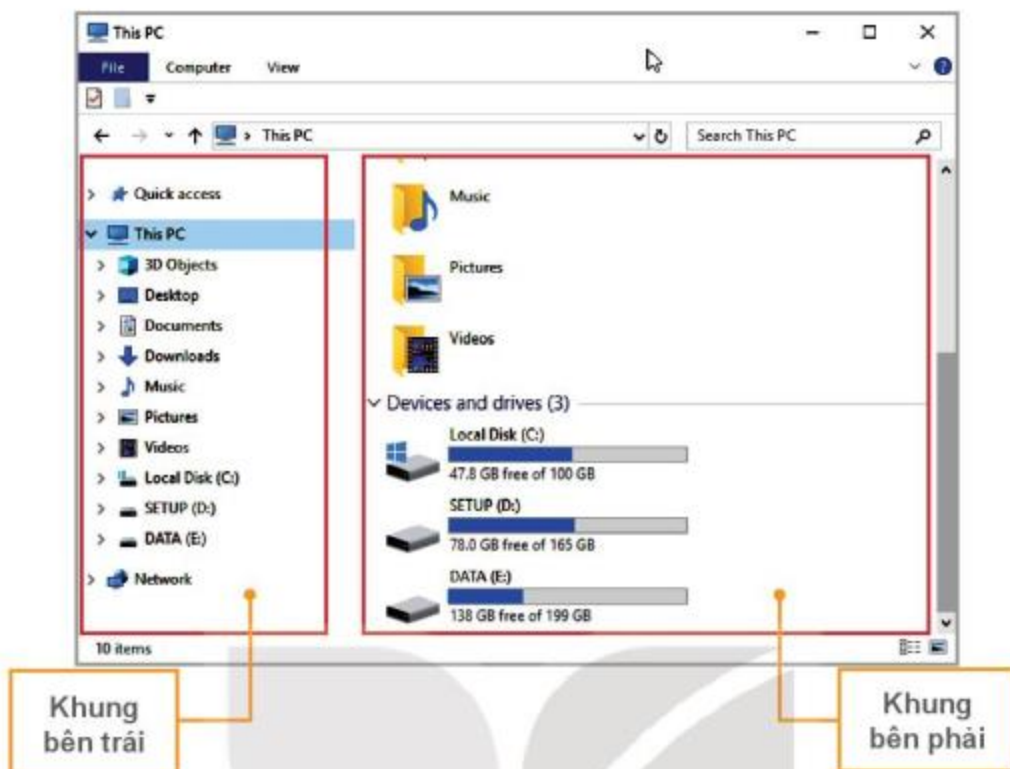
HƯỚNG DẪN

Bước 1: Nháy đúp chuột vào biểu tượng **This PC** trên màn hình nền. Cửa sổ làm việc với tệp và thư mục mở ra có dạng như Hình 51.

Bước 2:

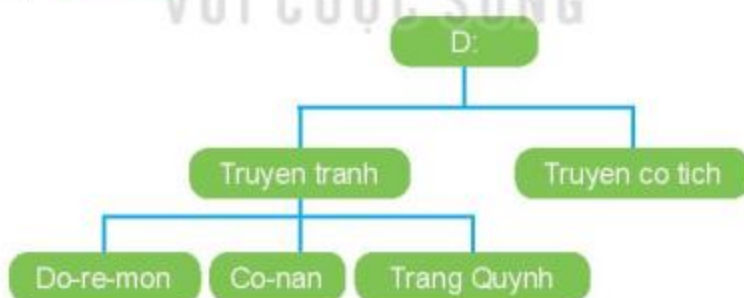
- Nháy chuột vào **This PC** ở khung bên trái, quan sát khung bên phải.
- Nháy đúp chuột vào ổ đĩa **C:** ở khung bên phải, quan sát để xem bên trong ổ đĩa **C:** chứa gì.

Hình 51. Cửa sổ làm việc với tệp và thư mục

NHIỆM VỤ 2 Thực hiện thao tác với thư mục.

- Tạo thư mục mới theo cây thư mục ở Hình 52.
- Đổi tên thư mục **Do-re-mon** thành **Hoang tu Ech**.
- Xoá thư mục **Co-nan**.

Hình 52. Cây thư mục

HƯỚNG DẪN

- Tạo một thư mục mới.

Bước 1: Trong cửa sổ làm việc với tệp và thư mục, chọn ổ đĩa **D:** ở khung bên trái.

Bước 2: Trong dải lệnh **Home**, chọn lệnh **New folder** (Hình 53).

Hình 53. Chọn lệnh **New folder**

Bước 3: Thư mục mới có tên mặc định là **New folder** (Hình 54). Gõ tên thư mục, chẳng hạn là **Truyen tranh**. Nhấn phím **Enter** để kết thúc.

Hình 54. Tạo thư mục mới

Sau bước này, em đã tạo thư mục **Truyen tranh** trên ổ đĩa **D:**. Tương tự, em tạo thêm thư mục **Truyen co tích** ở ổ đĩa **D:**.

Bước 4: Nháy đúp chuột vào thư mục **Truyen tranh** ở khung bên phải để mở thư mục **Truyen tranh**. Tạo tiếp các thư mục mới là **Do-re-mon**, **Trang Quynh** và **Co-nan**.

b) Đổi tên thư mục **Do-re-mon** thành **Hoang tu Ech**.

Bước 1: Nháy chuột vào thư mục **Do-re-mon** để chọn.

Bước 2: Trong dải lệnh **Home**, chọn lệnh **Rename** (Hình 55).

Hình 55. Chọn lệnh **Rename**

Bước 3: Gõ tên mới **Hoang tu Ech**. Nhấn phím **Enter** để kết thúc.

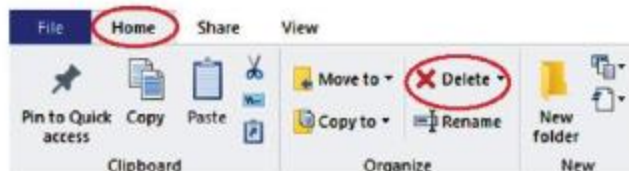
Hình 56. Đổi tên thư mục

c) Xóa thư mục **Co-nan**.

Bước 1: Nháy chuột vào thư mục **Co-nan**.

Bước 2: Trong dải lệnh **Home**, chọn lệnh **Delete** (Hình 57) (có thể nhấn phím **Delete** trên bàn phím).

Lưu ý: Em hãy cân nhắc kỹ trước khi quyết định xóa thư mục để tránh mất thông tin.

Hình 57. Chọn lệnh **Delete**

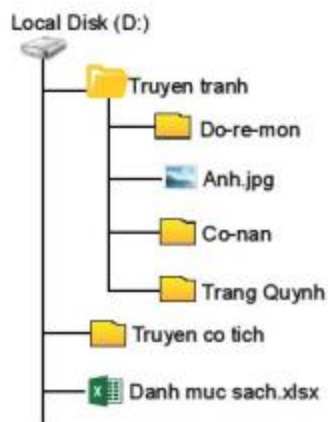
NHIỆM VỤ 3 Tìm tệp ở thư mục cho trước theo yêu cầu.

HƯỚNG DẪN

Bước 1: Mở cửa sổ làm việc với tệp và thư mục.

Bước 2: Lần lượt mở các thư mục theo yêu cầu để đến được tệp cần tìm. Ta có thể mở các thư mục và thư mục con ở khung bên trái hoặc nhấp đúp vào mỗi thư mục ở khung bên phải.

Ví dụ, để tìm tệp **Anh.jpg** trong thư mục **Truyen tranh** như cây thư mục Hình 58.

Hình 58. Ví dụ cây thư mục

1. Mở cửa sổ làm việc với tệp và thư mục, nhấp chuột vào ổ đĩa **D:** ở khung bên trái.
2. Tìm thư mục **Truyen tranh** ở khung bên phải, nhấp đúp chuột vào thư mục **Truyen tranh** để mở, ta sẽ thấy tệp **Anh.jpg**.

Lưu ý: Mỗi máy tính sẽ có tên tệp và thư mục khác nhau, em hãy thực hiện theo hướng dẫn cụ thể của thầy, cô giáo.

LUYỆN TẬP

1. Hãy tạo các thư mục theo sơ đồ hình cây biểu diễn cách sắp xếp sách trên giá như sau:

- Đổi tên thư mục **Truyen co tích** thành **Truyen thieu nhi**.
 - Xoá thư mục **Vo viet**.
2. Em hãy tìm một tệp nằm trong một thư mục ở ổ đĩa **C:** hoặc ổ đĩa **D:** của máy tính em đang thực hành.

VẬN DỤNG

Em hãy tạo thư mục **Anh chup** và các thư mục con để lưu ảnh của mình một cách hợp lý.

CHỦ ĐỀ 4. ĐẠO ĐỨC, PHÁP LUẬT VÀ VĂN HOÁ TRONG MÔI TRƯỜNG SỐ

BÀI
10

BẢO VỆ THÔNG TIN KHI DÙNG MÁY TÍNH

Sau bài này em sẽ:

- Biết được thông tin cá nhân và gia đình có thể được lưu trữ và trao đổi nhờ máy tính.
- Có ý thức bảo vệ thông tin cá nhân và gia đình khi giao tiếp qua máy tính; biết được việc người xấu có thể lợi dụng những thông tin này gây hại cho em và gia đình.

KHỞI ĐỘNG

An: Kẻ trộm có thể đột nhập vào nhà chúng ta để lấy trộm đồ. Tương tự, người xấu cũng có thể truy cập vào máy tính của chúng ta đấy.

Minh: Đúng vậy. Chúng ta cần bảo vệ thông tin của mình và gia đình trong máy tính.

1. LƯU TRỮ, TRAO ĐỔI THÔNG TIN NHỜ MÁY TÍNH

HOẠT ĐỘNG

1

Thông tin được lưu trữ, trao đổi nhờ máy tính

1. Những thông tin nào của em và gia đình có thể được lưu trữ trong máy tính?
2. Theo em, những thông tin lưu trữ trong máy tính có thể gửi cho người khác được không? Nếu có thì gửi bằng cách nào?

Tùy mục đích sử dụng của mỗi người (học tập, làm việc, giải trí,...), nhiều thông tin của cá nhân em và gia đình có thể được lưu trữ trong máy tính, ví dụ :

Nguyễn Đăng Khoa

Họ tên

P 515, E102,
tập thể Đặng Tôn,...

Địa chỉ

23/08/2013

Ngày sinh

Mật khẩu

Giọng nói, giọng hát

Số điện thoại

Thông tin ngân hàng

Ảnh, video

Hình 59. Thông tin có thể lưu trữ trong máy tính

Thông tin lưu trữ trong máy tính có thể gửi đến các máy tính khác thông qua Internet hoặc các thiết bị nhớ như USB, thẻ nhớ,...

Thông qua thiết bị nhớ:
USB, thẻ nhớ

Thông qua Internet

Hình 60. Các cách trao đổi thông tin

Thông tin của em và gia đình có thể được lưu trữ trong máy tính.

Thông tin trong máy tính có thể được trao đổi nhờ thiết bị nhớ hoặc qua Internet.

1. Mỗi phát biểu dưới đây là Đúng hay Sai?

- Máy tính có thể lưu trữ thông tin cá nhân. Khi cần thiết, chúng ta có thể gửi những thông tin đó đến máy tính khác.
- Chỉ có thể trao đổi thông tin giữa các máy tính khi có kết nối Internet.
- USB là thiết bị lưu trữ và trao đổi thông tin giữa các máy tính.
- Máy tính không có khả năng lưu trữ giọng nói của em.

2. Em muốn gửi ảnh đã lưu trong máy tính cho bạn. Em có thể sử dụng cách nào sau đây?
- A. Nhờ người lớn gửi tệp ảnh qua thư điện tử.
 - B. Nhờ người lớn sao chép tệp ảnh vào USB, rồi gửi USB cho bạn.
 - C. Cả A và B.

2. BẢO VỆ THÔNG TIN KHI GIAO TIẾP QUA MÁY TÍNH

HOẠT ĐỘNG

2

Làm gì để bảo vệ thông tin của em và gia đình?

Em hãy thảo luận với các bạn trong nhóm để tìm ra cách bảo vệ thông tin lưu trữ trong máy tính hay trao đổi qua Internet.

Em có thể sử dụng máy tính để trò chuyện, gửi thư, gửi tệp,... đến người khác. Trong quá trình trao đổi, thông tin có thể sẽ bị lộ ra bên ngoài nếu chúng ta không có ý thức bảo vệ.

Nếu thông tin đó rơi vào tay kẻ xấu thì chúng có thể lợi dụng để thực hiện các mục đích đen tối. Kẻ xấu có thể lấy địa chỉ, thông tin liên lạc của em để gửi lên các trang web có nội dung xấu, độc hại hoặc dụ dỗ, mời gọi các em tham gia các trò chơi trực tuyến. Kẻ xấu có thể sử dụng các thông tin bí mật của em để đe dọa, bắt nạt em trên Internet, thậm chí là lừa đảo, tống tiền gia đình em,...

Hình 61. Kẻ xấu lợi dụng thông tin cá nhân để đe dọa, bắt nạt

Vì vậy, chúng ta cần có ý thức bảo vệ thông tin cá nhân và gia đình.

Bảo vệ thông tin cá nhân và gia đình: không cung cấp tên và địa chỉ cho người lạ, không gửi và nhận tệp từ người không quen biết, bảo vệ mật khẩu khi dùng máy tính.

- Khi có thông tin cá nhân của em hoặc gia đình em thì người xấu có thể:
 - Tìm đến em để thực hiện ý đồ xấu.
 - Đăng tin nói xấu em hay gia đình em trên Internet.
 - Mạo danh em hoặc các thành viên trong gia đình em để làm việc xấu.
 - Tất cả các ý trên.
- Em không nên chia sẻ rộng rãi trên Internet những thông tin nào sau đây?
 - Họ tên, địa chỉ của nhà em;
 - Bài thơ em thích;
 - Số điện thoại của bố;
 - Nơi làm việc của mẹ.

LUYỆN TẬP

- Em hãy kể tên ba ví dụ về thông tin của cá nhân hay gia đình có thể được lưu trữ trong máy tính.
- Em hãy ghép mỗi mục ở cột A với một mục thích hợp ở cột B.

A	B
1) Không cung cấp thông tin cá nhân tùy tiện	a) giúp em có kĩ năng tự bảo vệ mình trên Internet.
2) Tìm hiểu cách sử dụng Internet hợp lí	b) để người khác không thể tự ý sử dụng thông tin trong máy tính.
3) Đặt mật khẩu cho máy tính	c) vì người xấu có thể lợi dụng thông tin cá nhân gây hại cho em và gia đình.

VẬN DỤNG

- Nếu gia đình em có sử dụng máy tính, em hãy thảo luận với bố mẹ để cùng nhau thống nhất 3 đến 5 điều lưu ý cho cả gia đình khi trao đổi thông tin qua máy tính.
- Em hãy kể ví dụ về hậu quả của việc lộ thông tin cá nhân trên Internet mà em biết.

CHỦ ĐỀ 5. TIN HỌC ỨNG DỤNG

BÀI 11

BÀI TRÌNH CHIẾU CỦA EM

Sau bài này em sẽ:

- Nhận biết được biểu tượng của phần mềm trình chiếu và khởi động được phần mềm.
- Tạo được tệp trình chiếu, gõ được một vài dòng văn bản đơn giản không dấu, đưa được hình ảnh vào một trang chiếu, lưu và đặt được tên cho tệp trình chiếu.

KHỞI ĐỘNG

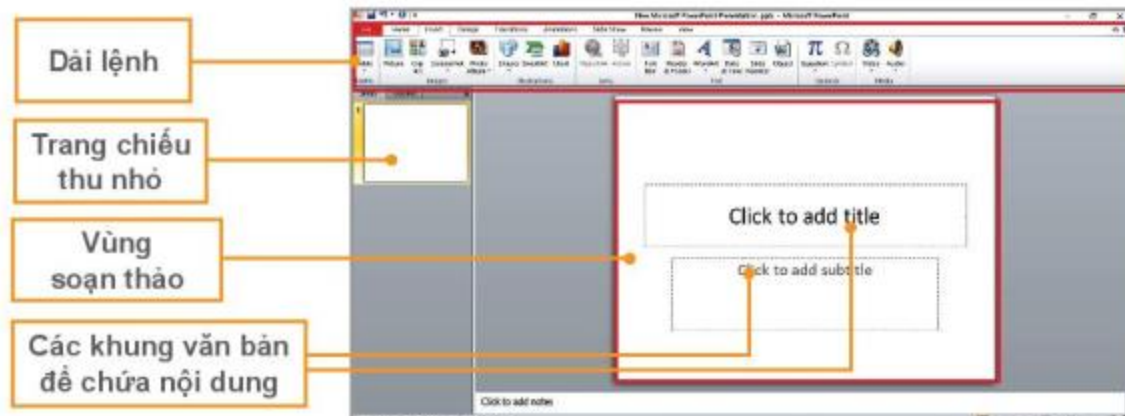
Em đã được học bài mà các thầy cô chiếu các hình ảnh, video,... trên bảng chiếu chưa? Các thầy cô giáo sử dụng phần mềm nào để tạo ra các trang chiếu đó nhỉ? Hôm nay chúng ta sẽ tìm hiểu phần mềm tạo ra các trang chiếu đó nhé!

(Những hướng dẫn dưới đây sử dụng phần mềm Microsoft PowerPoint 2010 để minh họa).

NHIỆM VỤ 1 Nhận biết biểu tượng của phần mềm trình chiếu, khởi động phần mềm trình chiếu và quan sát các thành phần của màn hình làm việc.

HƯỚNG DẪN

Nháy đúp chuột vào biểu tượng trên màn hình nền để khởi động phần mềm trình chiếu. Màn hình làm việc của phần mềm trình chiếu có dạng như sau:

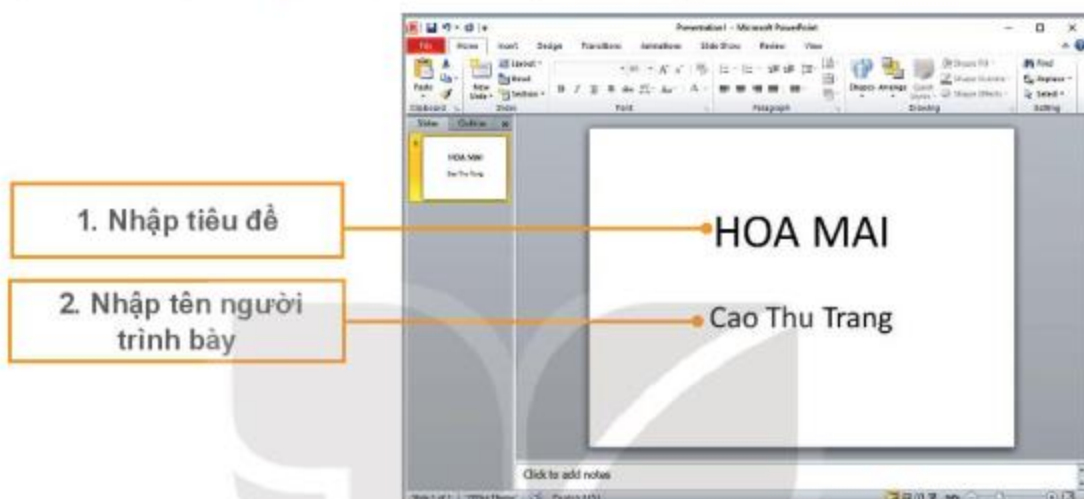
Hình 62. Màn hình làm việc của phần mềm trình chiếu

NHIỆM VỤ 2 Nhập văn bản, tạo trang mới và thêm hình ảnh vào trang chiếu về chủ đề các loài hoa.

HƯỚNG DẪN

Bước 1: Nhập văn bản vào trang chiếu

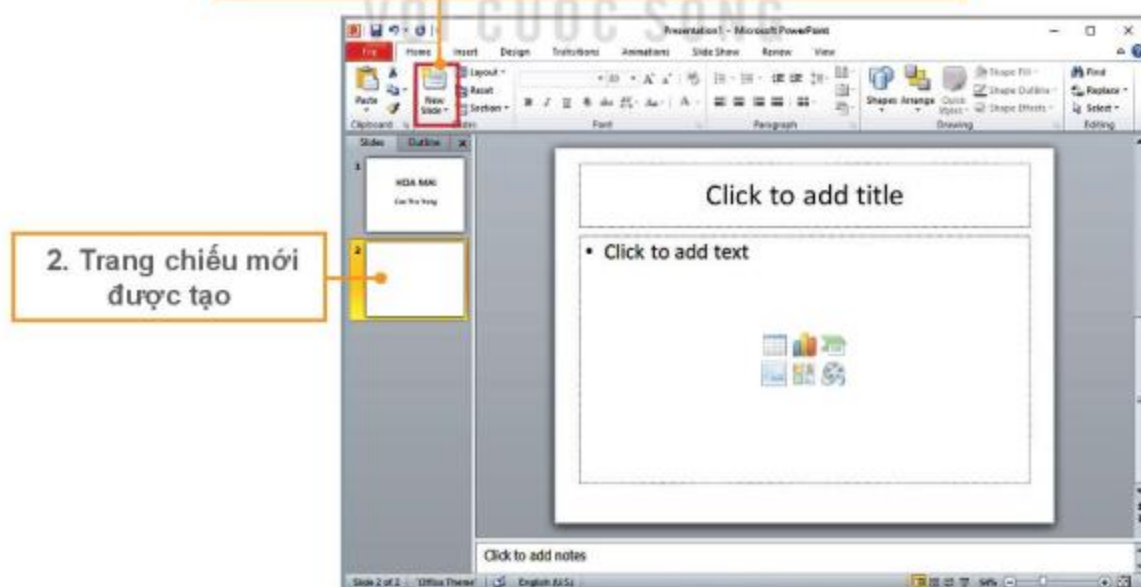
Thông thường trang đầu tiên của bài trình chiếu có sẵn hai **Khung văn bản**. Nháy chuột vào **Khung văn bản** để nhập nội dung.

Hình 63. Nhập văn bản vào trang đầu tiên

Bước 2: Thêm một trang chiếu

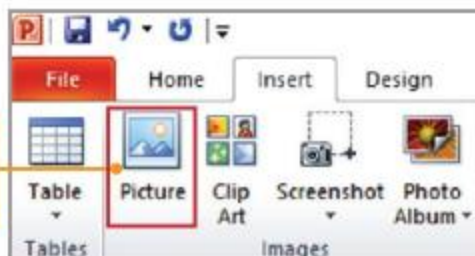
1. Nháy chuột vào nút lệnh trong dải lệnh **Home**

Hình 64. Thêm trang chiếu mới

Bước 3: Thêm hình minh hoạ

1. Nháy chuột vào nút lệnh trong dải lệnh **Insert**

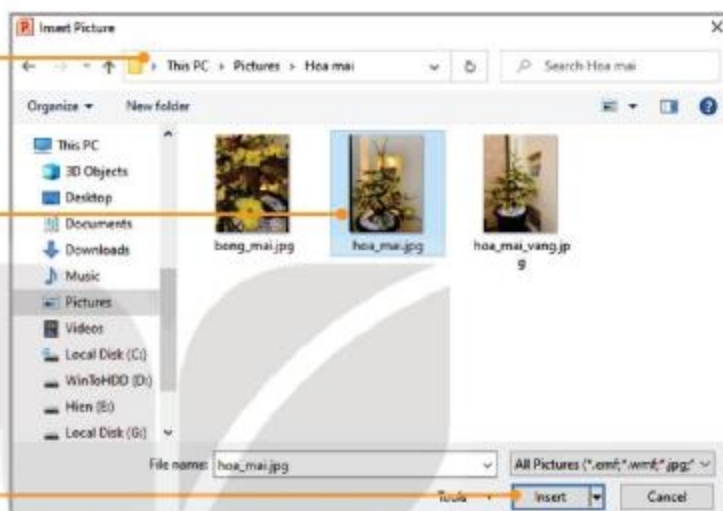
Hình 65. Chọn nút lệnh để chèn hình

Cửa sổ **Insert Picture** mở ra như Hình 66.

2. Chọn thư mục chứa tệp hình ảnh

3. Chọn tệp hình ảnh muốn chèn

4. Nháy chuột vào nút **Insert**

Hình 66. Cửa sổ **Insert Picture**

Bước 4: Điều chỉnh kích thước và vị trí của hình trên trang chiếu.

Khi chèn hình vào trang chiếu, hình có thể chưa đúng vị trí hoặc kích thước mong muốn. Em có thể điều chỉnh kích thước của hình như sau:

1. Nháy chuột để chọn hình. Hình được chọn sẽ có 8 nút tròn.

2. Di chuyển con trỏ chuột đến nút tròn ở góc đến khi con trỏ chuột có dạng mũi tên hai chiều thì kéo thả chuột để phóng to hoặc thu nhỏ hình.

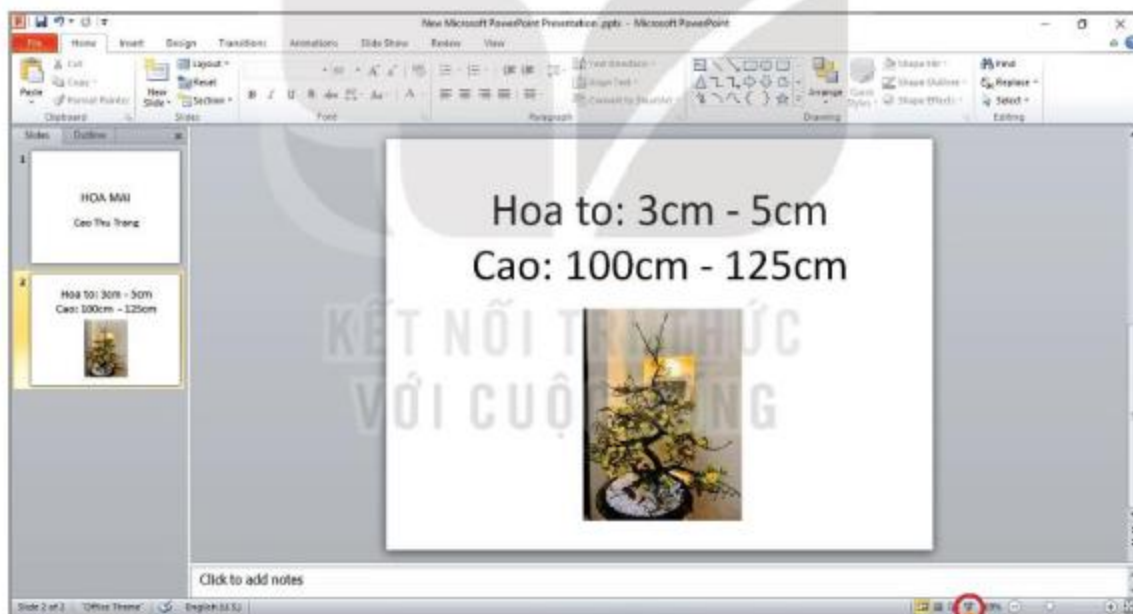
Em cũng có thể thay đổi vị trí của hình như sau:

1. Di chuyển con trỏ chuột vào hình đến khi con trỏ chuột có dạng .

2. Kéo thả chuột để di chuyển hình đến vị trí thích hợp.

Nhập thêm văn bản. Kết quả có thể như sau:

Hình 67. Kết quả chèn hình vào trang chiếu

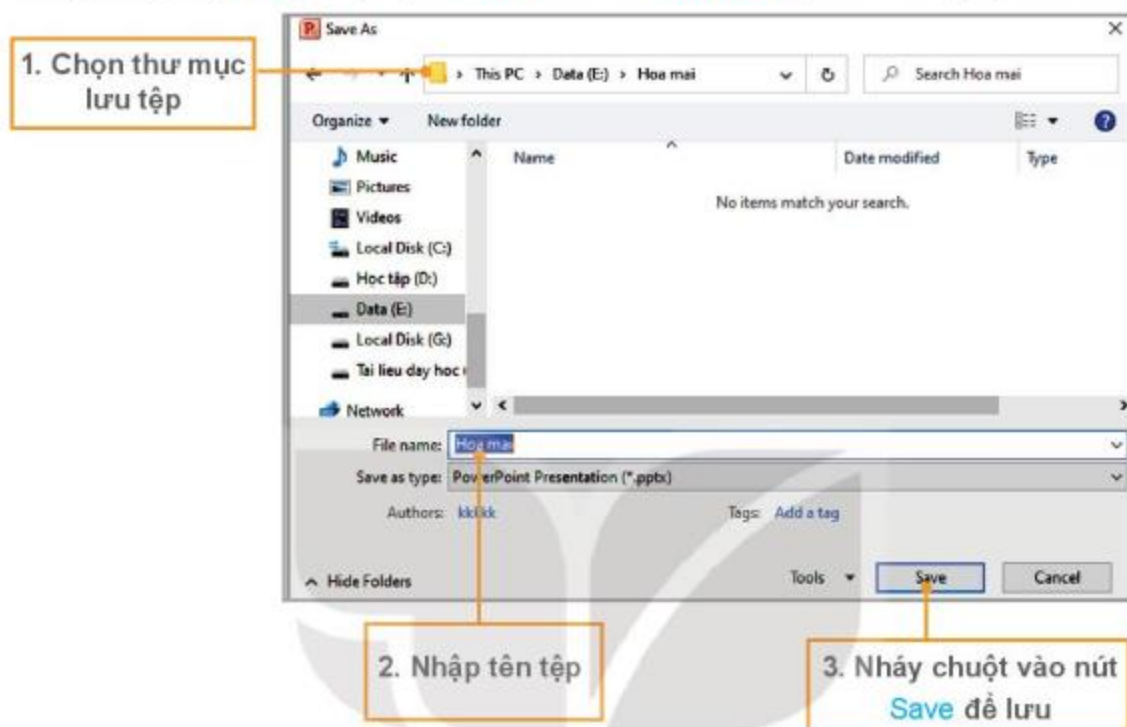
Nút trình chiếu

Lưu ý: Nháy chuột vào nút để trình chiếu toàn màn hình. Nhấn phím để quay lại trang chiếu trước, nhấn phím để chuyển sang trang chiếu tiếp theo. Nhấn phím để tắt chế độ trình chiếu.

NHIỆM VỤ 3 Lưu bài trình chiếu.

HƯỚNG DẪN

Trong bảng chọn **File**, chọn lệnh **Save**. Cửa sổ **Save as** hiện ra tương tự như sau:

Hình 68. Lưu bài trình chiếu

LUYỆN TẬP

Em hãy tạo bài trình chiếu có 2 đến 3 trang để giới thiệu về trường em với các yêu cầu sau:

- Trang chiếu có tên trường.
- Trang chiếu có hình ảnh của trường.
- Trình chiếu toàn màn hình.
- Lưu bài trình chiếu vào thư mục phù hợp trong máy tính.

VẬN DỤNG

Em hãy tạo bài trình chiếu về sở thích của mình và chia sẻ với các bạn.

TÌM HIỂU VỀ THẾ GIỚI TỰ NHIÊN

Sau bài này em sẽ:

- Nhận thấy nhờ sử dụng máy tính mà con người quan sát được và biết thêm về thế giới tự nhiên một cách sinh động và trực quan.
- Kể lại được những gì quan sát đã đem lại thêm hiểu biết mới.

KHỞI ĐỘNG

Khoa: Cuối tuần này là đến lượt nhóm mình tổ chức trò chơi trong hội vui học tập. Chúng mình mượn sách ở thư viện để tìm kiếm thông tin về Hệ Mặt Trời, các loài động vật, thực vật và làm câu hỏi nhé.

Minh: Để có tư liệu sinh động mình sẽ mượn bố máy ảnh để quay phim và chụp ảnh.

An: Máy ảnh chụp được động vật và thực vật nhưng chụp Hệ Mặt Trời thì khó lắm.

Khoa: Chúng ta hãy nhờ người lớn dùng máy tính có kết nối Internet để tìm kiếm hình ảnh, đoạn phim hoặc phần mềm trò chơi,... Máy tính sẽ giúp chúng ta khám phá thế giới tự nhiên.

NHIỆM VỤ 1 Mở phần mềm khám phá thế giới tự nhiên và tìm hiểu về Hệ Mặt Trời.

HƯỚNG DẪN

Bước 1: Nháy đúp chuột vào biểu tượng phần mềm Kids Games Learning

Science , màn hình của phần mềm mở ra như sau:

Thông tin dành cho phụ huynh

Bảng nhãn dán khen thưởng

Hình 69. Màn hình phần mềm Kids Games Learning Science

Bước 2: Nháy chuột vào biểu tượng để tìm hiểu Hệ Mặt Trời.

Bước 3: Nháy chuột vào hình tương ứng để chọn nhân vật (Hình 70).

Bước 4: Kéo thả các bộ phận vào đúng vị trí để lắp ráp tên lửa (Hình 71).

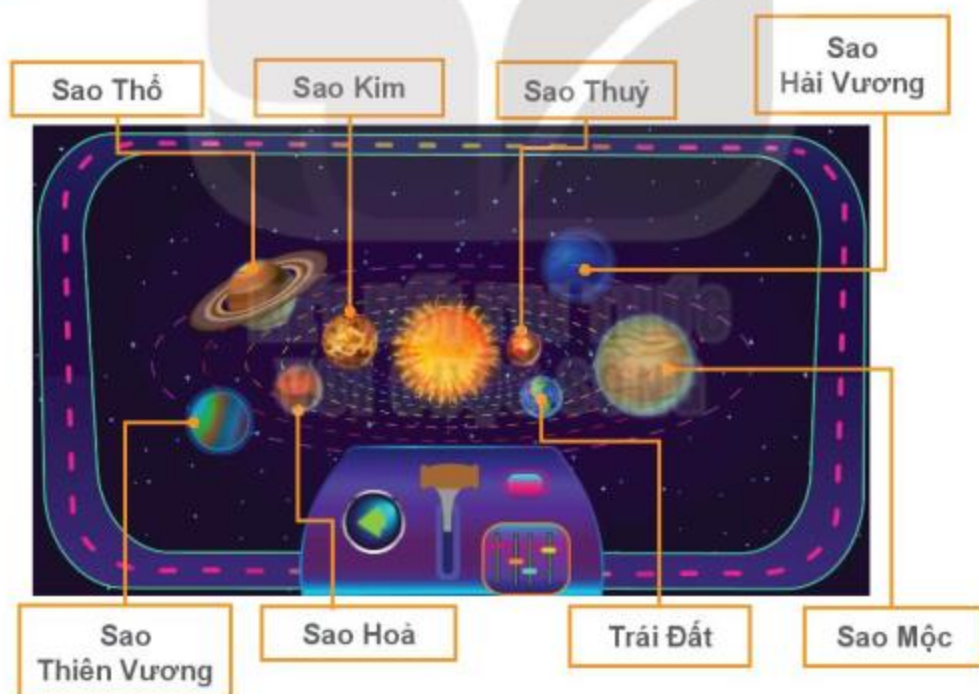

Hình 70. Chọn nhân vật

Hình 71. Lắp ráp tên lửa

Bước 5: Nháy chuột vào hình Sao Kim trong Hệ Mặt Trời (Hình 72).

Hình 72. Chọn hành tinh trong Hệ Mặt Trời

Bước 6: Nháy chuột sang trái hoặc sang phải tên lửa để điều khiển tên lửa lấy sao hoặc tránh các thiên thạch và các vật thể bay khác (Hình 73).

Bước 7: Quan sát hành tinh em đã chọn khi tên lửa về đích (Hình 74).

Hình 73. Điều khiển tên lửa

Hình 74. Quan sát hành tinh đã chọn

Bước 8: Em hãy ghi lại một số đặc điểm của Sao Kim mà em quan sát và đọc được vào vở.

NHIỆM VỤ 2 Khám phá vòng đời của động vật.

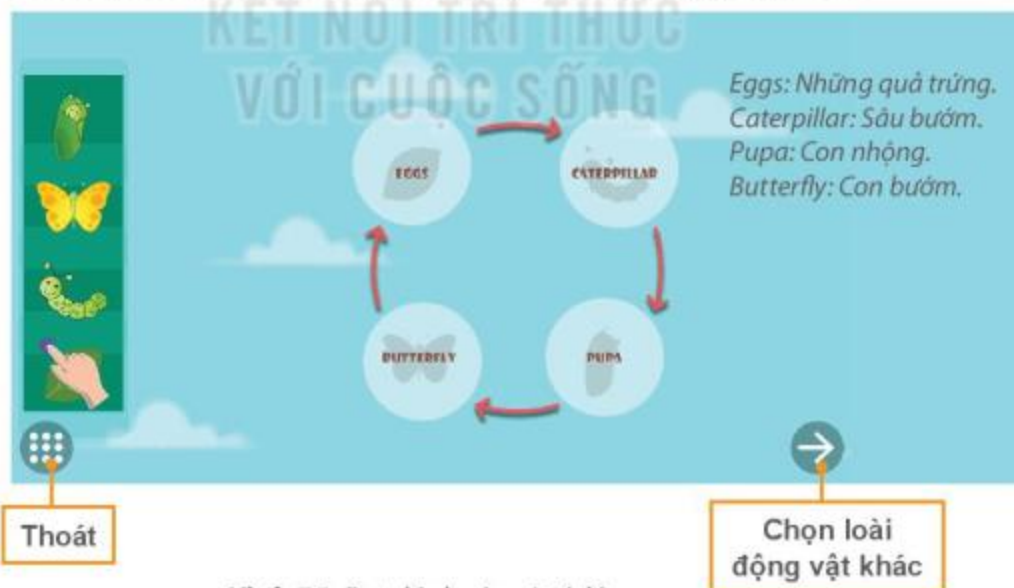
HƯỚNG DẪN

Bước 1: Nháy chuột vào biểu tượng

Bước 2: Chọn khám phá vòng đời của loài sâu bướm.

Bước 3: Chọn hình ảnh và kéo thả vào vị trí tương ứng (Hình 75).

Hình 75. Đưa hình vào vị trí đúng

Bước 4: Em hãy ghi lại các giai đoạn phát triển của loài sâu bướm vào vở.

NHIỆM VỤ 3 Kể lại những gì em quan sát được khi sử dụng phần mềm.

HƯỚNG DẪN

Em hãy trao đổi với bạn và kể cho nhau về thế giới tự nhiên mà em vừa khám phá, cùng nhau trả lời một số câu hỏi sau:

1. Nhờ sử dụng máy tính, em đã quan sát được Sao Kim trong Hệ Mặt Trời. Nó có đặc điểm gì?
 - A. Sao Kim là hành tinh có kích thước lớn nhất.
 - B. Sao Kim là hành tinh sáng nhất và nóng nhất.
 - C. Sao Kim là hành tinh gần Mặt Trời nhất.
2. Vòng đời của bướm gồm mấy giai đoạn phát triển? Đó là những giai đoạn nào?
 - A. Ba giai đoạn: trứng, sâu bướm, bướm.
 - B. Bốn giai đoạn: trứng, sâu bướm, kén, nhộng.
 - C. Bốn giai đoạn: trứng, sâu bướm, nhộng, bướm.

LUYỆN TẬP

1. Em hãy sử dụng phần mềm để quan sát các hành tinh trong Hệ Mặt Trời: Sao Thủy, Trái Đất, Sao Hỏa, Sao Mộc, Sao Thổ, Sao Thiên Vương, Sao Hải Vương.
2. Em hãy sử dụng phần mềm để quan sát vòng đời của các loài động vật như gà, cá, rùa, bọ rùa, ếch.

VẬN DỤNG

Em hãy khám phá tiếp các nội dung trong phần mềm để hiểu thêm về thế giới tự nhiên nhé.

Hình 76. Các nội dung khám phá

Sau bài này em sẽ:

- Cầm chuột đúng cách.
- Thực hiện được các thao tác với chuột: di chuyển chuột, nhấp chuột, kéo thả chuột, nhấp nút phải chuột, nhấp đúp chuột, sử dụng nút cuộn của chuột.
- Nhận thấy phần mềm đã hướng dẫn thao tác đúng với chuột máy tính.

KHỞI ĐỘNG

Hình nào sau đây minh họa cách cầm chuột đúng?

A.

B.

C.

Em hãy cầm chuột đúng cách, thực hiện thật chính xác và nhanh chóng các thao tác với chuột.

NHIỆM VỤ 1 Thực hành đúng thao tác di chuyển chuột, kéo thả chuột, nhấp chuột, nhấp nút phải chuột, nhấp đúp chuột.

HƯỚNG DẪN

Bước 1: Nhấp đúp chuột vào biểu tượng trên màn hình nền để khởi động phần mềm luyện tập chuột Basic Mouse Skills.

Bước 2: Khi màn hình phần mềm hiện ra, nhấn phím bất kì trên bàn phím hoặc nhấp chuột để bắt đầu.

Bước 3: Trên màn hình sẽ xuất hiện một hình vuông, nhiệm vụ của em là di chuyển con trỏ chuột đến vị trí hình vuông đó và thực hiện thao tác tương ứng với chuột.

Hình 77. Màn hình luyện tập với chuột

Phần mềm Basic Mouse Skills có các bài tập theo 5 mức:

Mức 1: Luyện thao tác di chuyển chuột.

Mức 2: Luyện thao tác nhấp chuột.

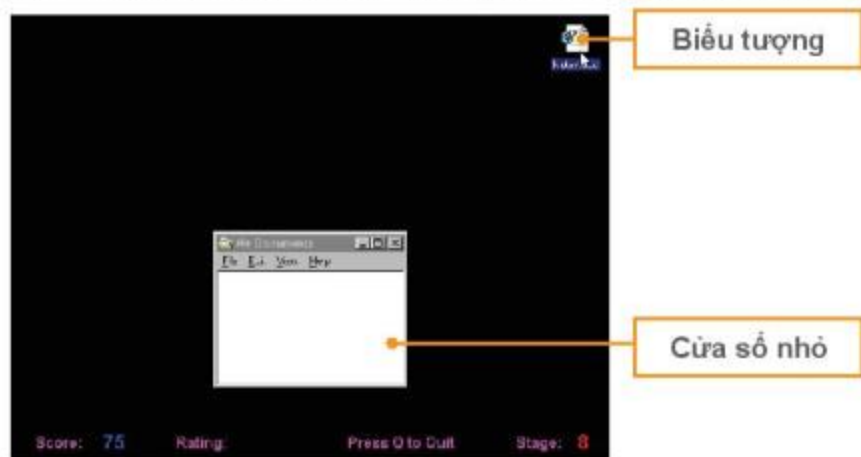
Mức 3: Luyện thao tác nhấp đúp chuột.

Mức 4: Luyện thao tác nhấp nút phải chuột.

Mức 5: Luyện thao tác kéo thả chuột.

Với mỗi mức, phần mềm quy định 10 lần luyện tập. Phần mềm sẽ tính điểm cho từng mức và thông báo tổng số điểm khi em hoàn thành xong cả 5 mức.

- + Ở các mức 1, 2, 3, 4, trên màn hình sẽ xuất hiện một hình vuông. Các hình vuông sẽ xuất hiện ngẫu nhiên trên màn hình với kích thước ngày càng nhỏ. Kết thúc mỗi mức độ, em sẽ nhận được thông báo. Nhấn phím bất kì để chuyển sang mức tiếp theo.
- + Ở mức 5, trên màn hình sẽ có một cửa sổ nhỏ và một biểu tượng. Nhiệm vụ của em là kéo thả biểu tượng vào trong cửa sổ nhỏ đó.

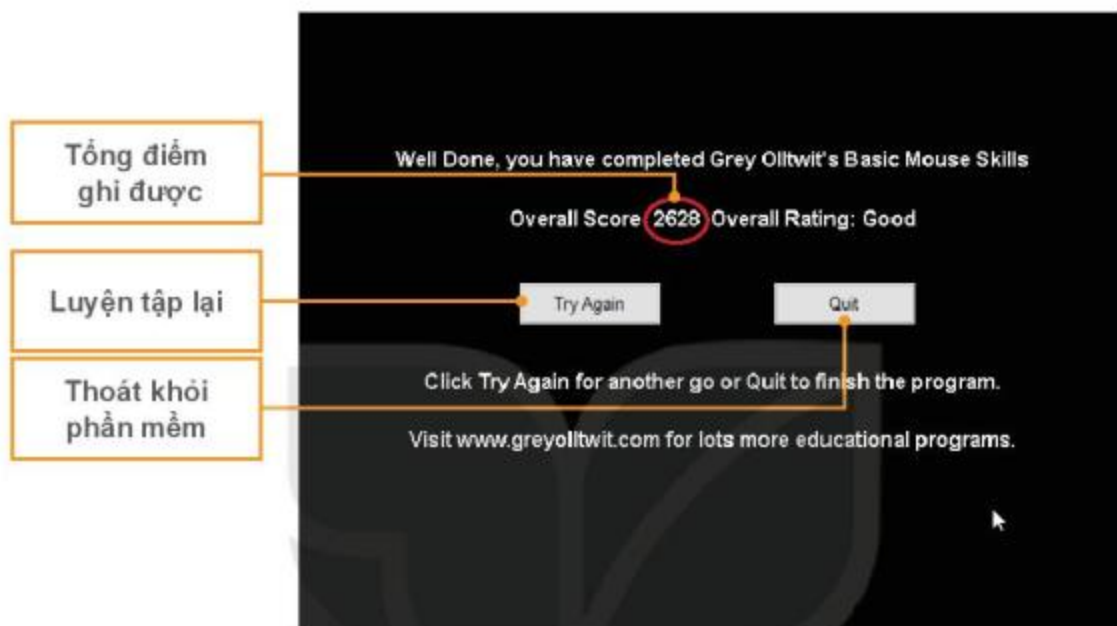

Hình 78. Màn hình luyện tập kéo thả chuột

- Nhấn phím **N** để chuyển sang mức tiếp theo.
- Nhấn phím **F2** để luyện tập lại từ đầu.
- Nhấn phím **Q** để kết thúc luyện tập.

Bước 4: Tổng kết.

Khi kết thúc 5 mức luyện tập, phần mềm sẽ đưa ra tổng điểm của em.

Hình 79. Màn hình tổng kết điểm

Hãy luyện tập ba lần, ghi kết quả vào vở theo mẫu dưới đây để theo dõi sự tiến bộ của mình:

Lần luyện tập	1	2	3
Tổng điểm ghi được			

NHIỆM VỤ 2 Sử dụng nút cuộn chuột để chuyển giữa các trang chiếu của bài trình chiếu.

HƯỚNG DẪN

Bước 1: Tìm tệp trình chiếu mà em đã hoàn thành ở bài 11.

Bước 2: Nháy đúp chuột vào tên tệp để mở bài trình chiếu đó.

Bước 3: Đưa con trỏ chuột vào vùng soạn thảo, lăn nút cuộn tiến, lùi và theo dõi các thay đổi trên màn hình.

Tự khám phá và ghép mỗi mục ở cột **Thao tác** với một mục thích hợp ở cột **Tác dụng**.

Thao tác	Tác dụng
1) Lăn nút cuộn tiến	a) Chuyển tới trang chiều sau trang chiều hiện tại.
2) Lăn nút cuộn lùi	b) Chuyển tới trang chiều trước trang chiều hiện tại.

Bước 4: Đóng phần mềm trình chiếu khi kết thúc luyện tập.

LUYỆN TẬP

1. Tiếp tục thực hành các thao tác với chuột bằng phần mềm Basic Mouse Skills để ghi được số điểm cao nhất. Nếu em chưa thành thạo thao tác ở mức luyện tập nào đó, hãy nhấn phím **N** để chuyển tới luyện tập riêng với mức đó.
2. Em có thể luyện tập các thao tác với chuột bằng các phần mềm trò chơi khác dưới sự hướng dẫn của thầy, cô giáo.

VẬN DỤNG

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. Em cần sử dụng thao tác nhấp đúp chuột trong những tình huống nào sau đây?
 - A. Khởi động một phần mềm trên màn hình nền.
 - B. Chọn lệnh **New Folder** trên dải lệnh **Home** của cửa sổ làm việc với tệp và thư mục để tạo thư mục mới.
 - C. Mở một thư mục trên máy tính.
2. Hãy cho ví dụ về một tình huống mà em cần thao tác nhấp nút phải chuột hoặc dùng nút cuộn chuột khi sử dụng máy tính.

CHỦ ĐỀ 6. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ VỚI SỰ TRỢ GIÚP CỦA MÁY TÍNH

BÀI
14

EM THỰC HIỆN CÔNG VIỆC NHƯ THẾ NÀO?

Sau bài này em sẽ:

- Nêu được một số công việc hằng ngày có thể thực hiện theo từng bước, mỗi bước là một việc nhỏ, các bước phải được sắp xếp theo thứ tự.
- Nhận biết được nên chia một việc thành những việc nhỏ hơn để dễ hiểu và dễ thực hiện.
- Nêu được ví dụ về một việc có thể chia thành những việc nhỏ hơn.

KHỞI ĐỘNG

HOẠT ĐỘNG

1

Thực hiện công việc theo từng bước

Mỗi buổi sáng, khi chuông đồng hồ báo thức reo là An bắt đầu thực hiện công việc trước khi đi học. Hình 80 cho biết những việc mà An thường làm.

1. Em hãy sắp thứ tự thực hiện những việc đó.
2. Em hãy kể những việc em thường làm vào mỗi buổi sáng trước khi đi học theo đúng thứ tự mà em đã thực hiện?

Hình 80. Những việc thường làm trước khi đi học

1. THỰC HIỆN CÔNG VIỆC THEO TỪNG BƯỚC

Trong Hoạt động 1, mỗi buổi sáng bạn An thực hiện các việc theo từng bước, mỗi bước là một việc nhỏ. Các bước phải được thực hiện theo một thứ tự nhất định. Ví dụ, bạn An phải **Thức dậy** rồi mới **Vệ sinh cá nhân**, phải **Đeo giày dép** trước khi đi học.

Thực hiện theo đúng thứ tự đã sắp xếp thì công việc sẽ dễ dàng hoàn thành.

Có nhiều công việc được thực hiện theo từng bước, mỗi bước là một việc nhỏ và các bước phải được sắp xếp theo một thứ tự nhất định.

1. Em hãy xếp mỗi việc sau với một bước vẽ hình cho thích hợp:

a) Vẽ cánh cửa ra vào.	b) Vẽ hai cửa sổ.
c) Vẽ khung và mái nhà.	d) Vẽ khung cửa ra vào.

Bước 1

Bước 2

Bước 3

Bước 4

2. Dựa vào các hình vẽ sau, em hãy nêu các bước thực hiện vẽ máy bay.

a)

b)

c)

d)

2. CHIA MỘT VIỆC THÀNH NHỮNG VIỆC NHỎ HƠN

HOẠT ĐỘNG

2

Chia một việc thành những việc nhỏ hơn

Em hãy giúp bạn An chia việc đánh răng thành các bước, mỗi bước là một việc nhỏ hơn.

Khi thực hiện một việc, chúng ta có thể chia việc đó thành những việc nhỏ hơn để dễ hiểu và dễ thực hiện. Hoàn thành các việc nhỏ thì việc ban đầu cũng hoàn thành.

Ví dụ, việc **Đánh răng** có thể thực hiện theo năm bước, mỗi bước là một việc nhỏ, các bước được sắp xếp theo một thứ tự nhất định.

1. Chuẩn bị

2. Lấy kem đánh răng

3. Chải răng

4. Súc miệng

5. Rửa sạch bàn chải

Hình 81. Việc đánh răng

Việc **Chải răng** lại có thể chia thành các việc nhỏ hơn:

Hình 82. Việc chải răng

Một việc có thể chia thành những việc nhỏ hơn.

Chia một việc thành những việc nhỏ giúp chúng ta dễ hiểu và dễ thực hiện.

1. Hằng ngày, lớp em đều thực hiện việc trực nhật. Em hãy chia việc trực nhật lớp thành những việc nhỏ hơn để phân công cho mỗi bạn trong nhóm thực hiện.
2. Em hãy nêu ví dụ về một việc có thể chia thành những việc nhỏ hơn.

LUYỆN TẬP

1. Các bước sau đây mô tả công việc gì? Em hãy nêu việc được thực hiện ở mỗi bước.

Bước 1

Bước 2

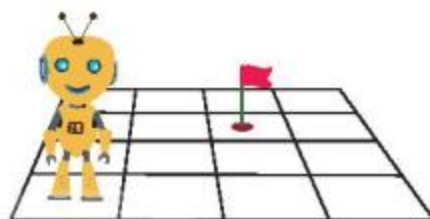
Bước 3

Bước 4

2. Rô-bốt có khả năng thực hiện các lệnh: **tiến 1 ô**, **quay trái** và **quay phải**.

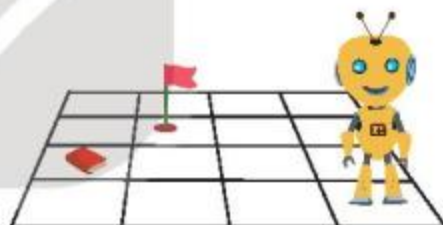
- a) Rô-bốt đang ở vị trí như Hình 83a, em hãy chỉ dẫn để rô-bốt di chuyển về đích (ô có cờ).

Hình 83a. Rô-bốt về đích

- b) Rô-bốt đang ở vị trí như Hình 83b, nhiệm vụ của rô-bốt là đến ô có quyền sách, rồi di chuyển về đích.

Rô-bốt phải thực hiện những việc gì?
Em hãy đưa ra chỉ dẫn giúp rô-bốt thực hiện những việc đó.

Hình 83b. Rô-bốt đến ô có quyền sách, rồi về đích

VẬN DỤNG

1. Em hãy chia việc chuẩn bị bài và đồ dùng học tập cho ngày hôm sau thành những việc nhỏ. Trong mỗi việc nhỏ, em hãy liệt kê các bước thực hiện.

Gợi ý: Những việc nhỏ: xem trước bài học, chuẩn bị đồ dùng học tập, soạn sách vở theo thời khoá biểu,...

2. **Trò chơi:** Chia mỗi tổ thành hai nhóm, một nhóm nêu tên một việc và nhóm còn lại đưa ra các bước thực hiện việc đó. Ví dụ, một nhóm đưa ra việc vẽ một cái máy bay. Nhóm thứ hai liệt kê các bước cần thiết để vẽ máy bay. Đổi vai trò của hai nhóm trong lượt chơi tiếp theo. Sau hai lượt chơi, hai nhóm cùng thảo luận xem trình tự của các bước có thể thay đổi không.

Sau bài này em sẽ:

- Biết một việc có được thực hiện hay không tùy thuộc vào điều kiện.
- Sử dụng được cách nói “Nếu ... thì ...” để diễn đạt một việc có được thực hiện hay không tùy thuộc vào điều kiện.

KHỞI ĐỘNG

HOẠT ĐỘNG

1

Em sẽ làm gì?

Em hãy quan sát hai tình huống sau và trả lời câu hỏi.

1. Chuẩn bị đi học, em thấy trời mưa, em sẽ chọn đồ vật nào trên móc treo?

2. Đèn giao thông dành cho người đi bộ màu gì thì em có thể sang đường?

1. CÔNG VIỆC TÙY THUỘC VÀO ĐIỀU KIỆN

Trong cuộc sống, có những việc chúng ta chỉ thực hiện nếu một điều kiện nào đó xảy ra. Ví dụ, chuẩn bị đi học, thấy trời mưa nên em mặc áo mưa để không bị ướt. Như vậy, việc mặc áo mưa tùy thuộc vào điều kiện trời có mưa hay không.

Đang đi đến ngã tư có đèn tín hiệu giao thông, em dừng lại hay đi tiếp phụ thuộc vào màu đèn giao thông dành cho người đi bộ.

**Có những việc được thực hiện hay không
tùy thuộc vào một điều kiện nào đó có xảy ra hay không.**

1. Em hãy ghép mỗi mục ở cột A với một mục thích hợp ở cột B.

A	B
1) Gặp cô giáo	a) bơm mực
2) Giặt xong quần áo	b) cấp nhiệt độ
3) Bị sốt	c) phơi quần áo
4) Bút bị hết mực	d) em nói "Em chào cô ạ!"

2. Mỗi việc sau đây được thực hiện nếu điều gì xảy ra?

- Gọi số điện thoại bảo vệ trẻ em 111.
- Gọi số điện thoại cứu nạn 112.
- Gọi số điện thoại cho cảnh sát 113.
- Gọi số điện thoại báo cháy 114.
- Gọi số điện thoại cấp cứu 115.

2. SỬ DỤNG CÁCH NÓI "NẾU THÌ ..."

HOẠT ĐỘNG

2

Nếu ... thì...

Hôm nay là Chủ nhật, Khoa dự định buổi chiều sẽ đá bóng cùng các bạn. Việc đá bóng của bạn Khoa có diễn ra hay không phụ thuộc vào thời tiết. Em hãy chọn cách nói "Nếu ... thì ..." để diễn đạt dự định của bạn Khoa cho phù hợp.

Chúng ta sử dụng cách nói “Nếu ... thì ...” để diễn đạt một việc có được thực hiện hay không tùy thuộc vào một điều kiện có xảy ra hay không. Ví dụ: “Nếu trời không mưa thì Khoa sẽ đi đá bóng”.

"Nếu trời không mưa thì Khoa sẽ đi đá bóng."

Điều kiện

Việc

Nếu <điều kiện xảy ra> thì <thực hiện việc>

Em hãy ghép mỗi mục ở cột A với một mục thích hợp ở cột B để được câu "Nếu ... thì ...".

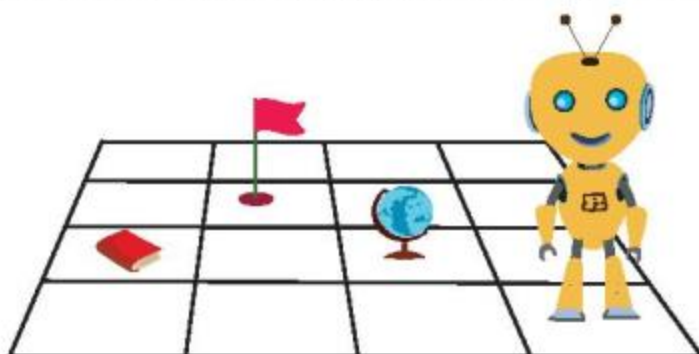
A	B
1) Nếu đồng hồ báo thức vào buổi sáng thì	a) em phải thông báo cho người lớn biết.
2) Nếu phát hiện phích cắm của máy tính bị lỏng hoặc tuột thì	b) em phải dừng lại.
3) Nếu đèn giao thông màu đỏ thì	c) em dùng khăn mềm hoặc chổi phủi bụi để vệ sinh máy tính.
4) Nếu máy tính bị bụi bẩn thì	d) em sẽ thức dậy.

LUYỆN TẬP

1. Em hãy chuyển mỗi câu sau đây thành cách nói "Nếu ... thì ...":
 - a) Khi đang sử dụng máy tính em phát hiện mùi khét từ dây điện, em cần chạy ra ngoài báo với người lớn.
 - b) Khi em đi học muộn, lớp em sẽ bị trừ thi đua.
 - c) Khi đi bộ đi học, em cần đi trên vỉa hè.
 - d) Khi máy tính xách tách tay báo hiệu pin không đủ, em cần thông báo cho người lớn để cắm dây sạc.
2. Em hãy cho ví dụ một số việc hằng ngày có thực hiện hay không tùy thuộc vào điều kiện.

3. Rô-bốt có khả năng bước từng bước về phía trước, mỗi bước là một ô và có thể quay trái, quay phải. Nhiệm vụ của rô-bốt là di chuyển đến ô chứa sách hoặc quả cầu, sau đó di chuyển về ô đích (ô có cờ).

Hình 84. Đường đi của rô-bốt

- a) Nếu đi đến ô chứa quyển sách rồi về ô đích thì rô-bốt đi như thế nào?
b) Nếu đi đến ô chứa quả cầu rồi về ô đích thì rô-bốt đi thế nào?

VẬN DỤNG

1. Em hãy hướng dẫn các bạn phân rác thành ba loại như Hình 85 bằng cách nói “Nếu ... thì ...”.

Mẫu: **Nếu** rác là hạt táo **thì** bỏ vào thùng chứa rác hữu cơ.

Hình 85. Phân loại rác

2. Trò chơi: “**Nếu ... thì ...**”

Chuẩn bị: Mỗi học sinh có một mẫu giấy nhỏ.

Cách chơi: Mỗi tổ chia thành hai nhóm A, B.

- Mỗi học sinh của nhóm A viết một nửa về câu “Nếu ...”.
- Mỗi học sinh của nhóm B viết một nửa về câu “thì ...”.

Người quản trò thu lại tất cả các mẫu giấy của nhóm A và nhóm B thành hai tập riêng. Sau đó, người quản trò lấy một mẫu giấy chứa nửa câu “Nếu ...” của nhóm A ghép với một mẫu giấy chứa nửa câu “thì ...” của nhóm B.

Với mỗi cặp được ghép, cả tổ xem xét để giữ lại câu diễn đạt một việc thực hiện phụ thuộc vào điều kiện. Tổ nào có số lượng câu đạt yêu cầu nhiều nhất, tổ đó thắng cuộc.

Sau bài này em sẽ:

- Phát biểu được nhiệm vụ đặt ra bằng cách xác định những gì đã cho trước, cần làm gì hay cần tạo ra sản phẩm số nào.
- Chia được một công việc cụ thể thành những việc nhỏ hơn, trong đó có những việc có thể thực hiện với trợ giúp của máy tính.
- Thực hiện được nhiệm vụ do giáo viên đặt ra, có sử dụng máy tính.

KHỞI ĐỘNG

Minh: Các bạn ơi, nhà trường có thông báo về phong trào trồng cây, trồng hoa vì môi trường. Nhóm mình sẽ xây dựng bài trình chiếu để thuyết minh trước cả lớp về kế hoạch trồng hoa.

An: Để xây dựng bài trình chiếu, chúng ta cần dựa trên thông báo của nhà trường và kế hoạch của lớp mình.

Khoa: Bắt đầu thôi các bạn!

Hình 86. Trồng hoa trước cửa lớp

HOẠT ĐỘNG

1

Công việc cần làm

Em hãy đọc đoạn hội thoại trên và cho biết:

1. Ba bạn An, Minh, Khoa cần tạo ra sản phẩm gì?
2. Các bạn dựa vào những gì để tạo ra sản phẩm đó?

1. CÔNG VIỆC CỦA EM

Để thực hiện tốt một việc, trước tiên chúng ta cần xác định những gì đã có và kết quả cần đạt được của việc đó là gì.

Việc cần làm của nhóm An, Minh, Khoa là xây dựng bài trình chiếu để trình bày với cô giáo và các bạn về kế hoạch trồng hoa. Thông báo của nhà trường và

kế hoạch của lớp là những điều đã cho để các bạn xây dựng bài trình chiếu. Để xây dựng bài trình chiếu, nhóm An, Minh, Khoa cần xác định các việc nhỏ hơn cần thực hiện như sau:

Hình 87. Các việc nhỏ để xây dựng bài trình chiếu

Việc 1: Lên ý tưởng: Ý tưởng của nhóm An, Minh, Khoa là xây dựng bài trình chiếu để trình bày với cô giáo và các bạn về dự án trồng hoa. Ý tưởng này sẽ là tên của bài trình chiếu.

Việc 2: Chuẩn bị nội dung: Các bạn xác định cần trình bày những nội dung gì? Số trang cần trình bày, sưu tầm hình ảnh nào để đưa vào các trang chiếu,...

An, Minh, Khoa dự kiến bài trình chiếu có 6 trang như sau:

Việc 3: Tạo bài trình chiếu: Sử dụng phần mềm trình chiếu để tạo các trang chiếu với nội dung đã chuẩn bị trong việc 2.

Việc 4: Hoàn thiện sản phẩm: Xem lại bố cục các trang đã hợp lý chưa, thêm hình ảnh minh họa và chỉnh sửa nội dung của các trang chiếu. Hoàn thiện về mặt thẩm mỹ. Lưu tệp trình chiếu.

Công việc được chia thành những việc nhỏ hơn, có những việc được thực hiện trên máy tính.

Trong các việc nhỏ để xây dựng bài trình chiếu ở trên, việc nào cần sử dụng máy tính?

2. THỰC HÀNH “GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ VỚI SỰ TRỢ GIÚP CỦA MÁY TÍNH”

NHIỆM VỤ: Em hãy tạo bài trình chiếu trên máy tính theo nội dung ở mục 1 để trình bày ý tưởng trồng hoa trước cửa lớp.

HƯỚNG DẪN

Bước 1: Khởi động phần mềm trình chiếu.

Bước 2: Tạo 6 trang chiếu theo gợi ý sau:

Dự án trồng hoa trước cửa lớp
Nhóm học sinh: An, Minh, Khoa

Trang 1

Các công việc cần làm

1. Chuẩn bị
2. Trồng hoa
3. Chăm sóc

Trang 2

1. Chuẩn bị

Dụng cụ
Cây hoa
Đất trồng và chậu

Trang 3

2. Trồng hoa

Chia nhóm
Nhận dụng cụ và cây hoa
Trồng cây

Trang 4

3. Chăm sóc

Phân công chăm sóc
Tưới nước hằng ngày
Nhặt cỏ, tỉa cành,...

Trang 5

Cảm ơn thầy cô giáo và các bạn đã lắng nghe!

Trang 6

Chú ý: Em có thể gõ chữ không dấu.

Bước 3: Chèn thêm hình ảnh minh họa để trang chiếu sinh động hơn.

Bước 4: Trình chiếu toàn màn hình và lưu tệp trình chiếu.

LUYỆN TẬP

Tạo bài trình chiếu trên máy tính để giới thiệu cảnh đẹp quê hương em.

1. Em hãy ghép mỗi mục ở cột A với mục thích hợp ở cột B.

A	B
1) Cần chuẩn bị	a) Nội dung giới thiệu
	b) Bài trình chiếu cảnh đẹp quê hương em
2) Kết quả	c) Phần mềm tạo bài trình chiếu

2. Em hãy chuẩn bị nội dung giới thiệu cảnh đẹp quê hương em.

3. Em hãy tạo bài trình chiếu trên máy tính với nội dung đã chuẩn bị ở câu 2.

VẬN DỤNG

Trò chơi: Em làm rô-bốt.

Chuẩn bị: Vẽ một lưới hình vuông (mỗi chiều 5 ô) trên sàn và đánh dấu ô vuông ở chính giữa. Đặt đồ vật vào một số ô vuông của lưới như ở Hình 88.

Cách chơi: Trong thời gian 2 phút, nhóm ba bạn A, B, C cùng chơi như sau:

Hình 88. Trò chơi "Em làm rô-bốt"

- A, B, C oẳn-tù-tì để chọn ra ai thua làm rô-bốt, ai thắng thì được chơi trước. Ví dụ, A thua cả B và C thì làm rô-bốt, B thắng C được chơi trước.
- A đứng ở vuông chính giữa đóng vai rô-bốt. A chỉ thực hiện theo các lệnh: **tiến 1 ô**, **quay trái** và **quay phải**.
- B chỉ dẫn để A di chuyển đến ô chứa một đồ vật, A nhặt đồ vật trong ô và đưa cho B. A vẫn đứng tại vị trí đó.
- C chỉ dẫn để A lấy một đồ vật.
- B và C tiếp tục trò chơi cho đến khi tất cả các đồ vật được nhặt hết hoặc kết thúc thời gian 2 phút.

Kết quả: Trong hai bạn B và C, bạn nào nhận được ít đồ vật hơn sẽ trở thành rô-bốt trong lần chơi tiếp theo.

BẢNG GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ

Thuật ngữ		Giải thích	Trang
B	Bài trình chiếu	Được tạo ra bởi phần mềm trình chiếu để giúp em trình bày ý tưởng một cách thuận tiện với mọi người.	50
	Biểu tượng	Là hình ảnh nhỏ đại diện cho một phần mềm, một tệp, một thư mục,...	21
	Bộ xử lý	Bộ phận của máy tính có chức năng xử lý thông tin.	14
C	Con trỏ chuột	Là hình ảnh nhỏ trên màn hình máy tính, thay đổi vị trí theo sự di chuyển của chuột máy tính.	20
K	Khởi động máy tính	Sau khi em nhấn công tắc trên thân máy, máy tính được bật và thực hiện một dãy các hành động để sẵn sàng cho em sử dụng.	21
	Khởi động phần mềm	Sau khi em nháy đúp chuột vào biểu tượng phần mềm trên màn hình nền, máy tính mở phần mềm để sẵn sàng cho em sử dụng.	22
M	Màn hình nền	Nơi các biểu tượng được sắp xếp trên màn hình máy tính.	21
	Mật khẩu	Là một dãy gồm các chữ, số, kí hiệu,... bí mật mà em cần ghi nhớ để đăng nhập vào máy tính hoặc phần mềm khi cần thiết.	47
	Máy tính thông dụng	Bao gồm máy tính để bàn, máy tính xách tay, máy tính bảng, điện thoại thông minh,...	15
T	Thiết bị nhớ	Là vật lưu trữ thông tin như thẻ nhớ, USB,...	47

*Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn
các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn
trong cuốn sách này.*

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Chủ tịch Hội đồng Thành viên NGUYỄN ĐỨC THÁI

Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Chịu trách nhiệm nội dung:

Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Biên tập nội dung: NGUYỄN THỊ NGUYỄN THUÝ – PHẠM THỊ THANH NAM

Biên tập mỹ thuật: NGUYỄN BÍCH LA

Thiết kế sách: NGUYỄN BÍCH LA

Trình bày bìa: NGUYỄN BÍCH LA

Minh họa: NGUYỄN THỊ HUẾ – NGUYỄN THẾ PHI

Sửa bản in: NGUYỄN NGỌC TÚ – TRỊNH ĐÌNH DỰNG

Chế bản: CÔNG TY CỔ PHẦN MỸ THUẬT VÀ TRUYỀN THÔNG

Bản quyền © (2021) thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Xuất bản phẩm đã đăng kí quyền tác giả. Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

TIN HỌC 3

Mã số: ...

In ... bản, (QĐ 01) khổ 19 x 26,5 cm.

Đơn vị in: ...

Địa chỉ: ...

Số ĐKXB: .../CXBIPH/.../GD.

Số QĐXB: .../QĐ-GD - HN ngày ... tháng ... năm ...

In xong và nộp lưu chiểu tháng ... năm 20...

Mã số ISBN: 978-604-0-...

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

BỘ SÁCH GIÁO KHOA LỚP 3 – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. Tiếng Việt 3, tập một	8. Mĩ thuật 3
2. Tiếng Việt 3, tập hai	9. Công nghệ 3
3. Toán 3, tập một	10. Tin học 3
4. Toán 3, tập hai	11. Hoạt động trải nghiệm 3
5. Tự nhiên và Xã hội 3	12. Giáo dục thể chất 3
6. Đạo đức 3	13. Tiếng Anh 3, tập một
7. Âm nhạc 3	14. Tiếng Anh 3, tập hai

Các đơn vị đầu mối phát hành

- Miền Bắc:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Hà Nội
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Bắc
- Miền Trung:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Đà Nẵng
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Trung
- Miền Nam:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Phương Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Nam
- Cửu Long:** CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục Cửu Long

Sách điện tử: <http://hanhtrangso.nxbgd.vn>

Kích hoạt để mở học liệu điện tử: Cào lớp nhũ trên tem để nhận mã số. Truy cập <http://hanhtrangso.nxbgd.vn> và nhập mã số tại biểu tượng chia khóa.

Giá: đ